

Zapraszamy do głosowania!

Rozmowa z Jackiem Majchrowskim i Bogusławem Kośmiderem

Zmiany przy Mikołajskiej 2

O Krakowskim Forum Kultury

KRAKÓW.PL

Nr 12 (202), 21 czerwca 2017

egzemplarz bezpłatny, ISSN 1898-9039

Głosujesz –
wygrywasz!

 Kraków

 **UEFA
UNDER21
CHAMPIONSHIP
POLAND 2017**

**KRAKOW
HOST CITY**

*Zapraszam
do Krakowa
Bartosz
Kapuszka*

Mistrzostwa Europy w piłce nożnej **UEFA EURO U21**

Kraków. The Goal
16-30 czerwca 2017

www.krakow.pl

BUDŻET OBYWATELSKI

6. Głosujesz – wygrywasz!

Do 30 czerwca można oddać głos w budżecie obywatelskim

9. Zapraszamy do głosowania!

Rozmowa z prezydentem Krakowa Jackiem Majchrowskim i przewodniczącym RMK Bogustawem Kośmiderem

LATO W MIEŚCIE

10. Wakacje w Przegorzałach

Artystyczne i kulturalne lato

10. Nie będmie czasu na nudę!

Zapraszamy do Podgórzania!

11. Lato pełne przygód

Wakacyjna oferta Ośrodka Kultury Kraków-Nowa Huta

12. NCK Scena Letnia 2017

Zaproszenie na koncerty

12. Niezwykłe lato z Norwidem

Wycieczki, eksperymenty, kreatywne warsztaty...

13. Zmiany przy Mikołajskiej 2

O Krakowskim Forum Kultury

13. Krakowskie Miniatury Teatralne

Wyjątkowe spektakle na początek lata

14. Tour de Pologne wraca na Błonia

Czas kolarskich zmagania

14. JULIADA tuż-tuż!

Dziesięć dyscyplin i 30 dni rywalizacji

MIASTO

15. Kalendarium Prezydenta Miasta Krakowa

15. Mecenasi wspierają talenty

Gala finałowa projektu Mecenasi Dziecięcych Talentów

16. Międzynarodowy czerwiec w Krakowie

Zapraszamy na Święto Ulicy Stolarskiej!

DLA SENIORÓW

17. Letnia Akademia Seniora

Wakacyjne zajęcia dla seniorów

17. Mam ponad 80 lat, ale jeszcze jestem „na chodziez”

Rozmowa ze Stefanem Juchą

RADA MIASTA KRAKOWA

18. Innowacje w środowisku

O innowacyjnych działaniach Wydziału Kształtowania Środowiska

19. Okiem Przewodniczącego

Muzeum Kraków?

20. Poczłtówka zamiast SMS-a

Radna Marta Patena zachęca do ograniczenia korzystania z sieci bezprzewodowych

22. Dbajmy o zęby naszych dzieci

Felieton radnego Rafała Komarewicza

HISTORIA

23. Straży na pł. Kossaka

Rocznica Akcji Koppe

24. Pępek świata nazywa się Kraków

O tegorocznych Targach Sztuki Ludowej

25. Kalendarium krakowskie

Karta głosowania na zadania o charakterze dzielnicowym i ogólnomiejskim w ramach budżetu obywatelskiego 2017

6. Nie codziennie krakowianie mają szansę wziąć losy miasta w swoje ręce w tak bezpośredni sposób. Właśnie trwa głosowanie w ramach IV edycji budżetu obywatelskiego. – Warto w nim uczestniczyć, aby mieć wpływ na to, co będzie się działo w naszej najbliższej okolicy – zachęca Łukasz Sęk, jeden z ambasadorów budżetu obywatelskiego.

Międzynarodowy czerwiec w Krakowie

Przez 5 dni międzynarodowy czerwiec będzie ręką wzięty przez mieszkańców Krakowa. W ramach Międzynarodowego Czerwca w Krakowie odbędą się liczne wydarzenia kulturalne, artystyczne i sportowe. W tym czasie w mieście odbędą się koncerty, wystawy, imprezy kulturalne i sportowe. W ramach Międzynarodowego Czerwca w Krakowie odbędą się liczne wydarzenia kulturalne, artystyczne i sportowe. W tym czasie w mieście odbędą się koncerty, wystawy, imprezy kulturalne i sportowe.

16. Ponad 3 mln zagranicznych turystów każdego roku, ważne międzynarodowe festiwale, badania naukowe realizowane we współpracy z uczelniami całego świata, prestiżowe konferencje i spotkania na szczycie, wreszcie – aktywna działalność zagranicznych placówek konsularnych.

Wydawca: Urząd Miasta Krakowa, Biuro Prasowe, 31-004 Kraków, pl. Wszystkich Świętych 3-4
Adres redakcji: pl. Wszystkich Świętych 3-4, pok. 154, I piętro, tel. 12 616-13-86, e-mail: redakcja@um.krakow.pl
Redaktor naczelna: Beata Klejbuk-Goździalska; sekretarz redakcji: Agata Włodarczyk
Współpracownicy: Jan Machowski, Michał Kozioł, Katarzyna Krasoń, Tadeusz Mordarski, Małgorzata Stuch, Paweł Waluś, Beata Sabatowicz, Magdalena Bartlewicz, Błażej Siekierka, Katarzyna Maleta-Madejska
Zdjęcia: Bogustaw Świerzowski, Wiesław Majka. Okładka: fot. Bogustaw Świerzowski
Projekt graficzny: Pro Art Studio. Korekta: Magdalena Kędzierska-Zaporowska. Skład i łamanie: Pro Art Studio
Druk: Drukarnia Legra sp. z o.o. Nakład: 36 tysięcy egz. ISSN 1898-9039

Sposób dystrybucji dwutygodnika miejskiego KRAKÓW.PL:

Dwutygodnik KRAKÓW.PL można otrzymać w budynkach Urzędu Miasta Krakowa przy pl. Wszystkich Świętych 3-4, ul. Grunwaldzkiej 8, ul. Lubelskiej 27, w Rynku Podgórkim 1 i 2, na os. Zgody 2, przy ul. Stachowicza 18, al. Powstania Warszawskiego 10, ul. Wielopole 18a, ul. Wielickiej 28a, ul. Sarego 4 oraz w szpitalach miejskich i siedzibach jednostek miejskich. KRAKÓW.PL otrzymać można także w sieci saloników prasowych KOLPORTER S.A.: al. 29 Listopada 95, ul. Konfederacka 1, al. Pokoju 20, ul. Wystouchów 27, ul. Kamieńskiego 1b, ul. Długa 63, ul. Beskidzka/Witosa 28, ul. św. Tomusza 25, ul. Librowszczyzna 4, ul. Krowoderska 24, ul. Kalwaryjska 42, ul. Książna (Biedronka), ul. Stoneckiego 9, ul. Powstańców 34c, ul. Kościuski 17, os. Bohaterów Września 58, ul. Misiółka 1, ul. Jerzmanowskiego 12, ul. Nowohucka 52, al. Krasiciego 30, ul. Bora-Komorowskiego 31, ul. Pawia 5, ul. Nowohucka 33a, ul. Cwiklińskiej 18, ul. Wadowicka 6.

Kolejny numer KRAKOWA.PL ukaże się 31 sierpnia.

fot. Bogusław Świerkowski

Wakacje, wakacje!

Za dwa dni koniec roku szkolnego, a potem dwa miesiące wakacji! Mimo iż wielu z nas nie chodzi już do szkoły, wakacyjna atmosfera daje się odczuć wszystkim i wszędzie – długie, słoneczne dni, krótkie noce, opustoszałe autobusy i tramwaje, jeszcze większa liczba turystów na krakowskim Rynku, letnie koncerty plenerowe... Latem muzyki na żywo z pewnością nie zabraknie – najbliższa okazja do zabawy już 24 czerwca, podczas słynnych na całą Polskę Wianków. W tym roku sceny główne staną na Starym Mieście, w Podgórzu i w Nowej Hucie. Wystąpią na nich m.in. Kortez, Sorry Boys, Julia Marcell, Agnieszka Chrzanowska i Robert Kasprzycki. Oprócz koncertów na scenie zaplanowano mnóstwo wydarzeń towarzyszących, więc warto tę noc spędzić w plenerze.

Kolejna okazja do posłuchania muzyki na żywo – nocą – będzie z 15 na 16 lipca. To już jedenasta odsłona Nocy Jazzu, która odbywa się w ramach cyklu Krakowskie Noce. Nie tylko wielbiciele muzyki jazzowej czekają na to wydarzenie, bo nie ma przecież nic lepszego niż świetna muzyka towarzysząca spacerowi po mieście w letnią noc...

Plenerowe koncerty to także propozycja krakowskich instytucji kultury. Nowohuckie Centrum Kultury zaprasza w lipcu i sierpniu w każdą wakacyjną niedzielę o godz. 18.00 na koncerty znakomitych artystów. Z kolei Śródmiejski Ośrodek Kultury poleca nowy cykl wydarzeń muzycznych – Koncerty Promenadowe. Od 2 lipca w każde niedziele, letnie popołudnie o godz. 15.00 warto przyjść na Planty

(okolice Teatru im. J. Słowackiego), gdzie stanie altana, w której występować będą artyści. Wstęp na wszystkie koncerty jest bezpłatny!

Ale lato to nie tylko imprezy muzyczne. W sierpniu zapraszamy na niezwykłą noc Cracovia Sacra (14/15 sierpnia) – wydarzenie, które w swoim kształcie, charakterze i bogactwie programowym nie ma odpowiednika w Europie.

Tegoroczne lato obfituje także w atrakcyjne wydarzenia sportowe. Właśnie trwają Młodzieżowe Mistrzostwa Europy w Piłce Nożnej U21. 30 czerwca podczas meczu finałowego w Krakowie dowiemy się, kto zdobędzie najwyższe trofeum. Z kolei 29 lipca będziemy gościć kolarzy, którzy rozpoczną rywalizację w ramach 74. Tour de Pologne. Start honorowy odbędzie się na Rynku Głównym, a ostry – na ul. Myślenickiej.

Nie zabraknie także wrażeń fanom siatkówki, bo przecież właśnie w Krakowie w sierpniu odbędą się zarówno XV Memoriał Huberta Jerzego Wagnera z udziałem Polski, Kanady, Rosji i Francji, jak i Mistrzostwa Europy w Piłce Siatkowej Mężczyzn EUROVOLLEY Poland 2017.

Patrząc na kalendarz wydarzeń wakacyjnych, właściwie można nie chcieć jechać na wakacje!...

Beata
Klepuk-Gordziolka

redaktor naczelna

KONKURS!

W poprzednim numerze zadaliśmy następujące pytania konkursowe: 1. Jak brzmi tytuł najnowszej płyty Linkin Park? 2. Z jakimi drużynami w fazie grupowej zmierzy się polska reprezentacja podczas UEFA EURO U21 2017? Prawidłowe odpowiedzi to: 1. Najnowsza płyta zespołu Linkin Park to „One more light”. 2. Polska reprezentacja podczas UEFA EURO U21 2017 zmierzy się w fazie grupowej ze Słowacją, Anglią i Szwecją. Bilety na koncert zespołu Linkin Park wygrali: Damian Gąsiorowski, Łukasz Wilk, Beata Baściuk oraz Agnieszka Suder. Bilety na UEFA EURO U21 2017 wylosowali: Joanna Przyłucka, Kamil Leśniak, Aleksandra Kiełb i Artur Żelechowski.

A oto najnowsze pytania konkursowe: 1. Kto zagra w spektaklu wyreżyserowanym przez Andrzeja Strzeleckiego w ramach tegorocznych Krakowskich Miniatur Teatralnych? 2. Jakie drużyny zagrają w XV Memoriale Huberta Jerzego Wagnera w Krakowie? Odpowiedzi (wraz z imieniem, nazwiskiem oraz numerem telefonu) prosimy nadsyłać na adres: redakcja@um.krakow.pl do 26 czerwca 2017 r. Prosimy także o dołączenie oświadczenia: „Wyrażam zgodę na przetwarzanie przez UMK moich danych osobowych na potrzeby konkursu”. Do wygrania podwójne bilety na spektakle Krakowskich Miniatur oraz na mecze w ramach XV Memoriału Huberta Jerzego Wagnera.

W obiektywie

zdjęcia: Bogusław Świerzowski

Czerwiec w Krakowie – peten wrażeń!

Głosujesz – wygrywasz!

Nie codziennie krakowianie mają szansę wziąć losy miasta w swoje ręce w tak bezpośredni sposób. Właśnie trwa głosowanie w ramach IV edycji budżetu obywatelskiego. – Warto w nim uczestniczyć, aby mieć wpływ na to, co będzie się działo w naszej najbliższej okolicy – zachęca Łukasz Sęk, jeden z ambasadorów budżetu obywatelskiego.

Tadeusz Mordarski

Gospodarowanie miastem nie może być już prostsze. Od 17 czerwca wszyscy krakowianie mogą głosować na projekty budżetu obywatelskiego, którego efekty coraz częściej widać w dzielnicach Krakowa.

foto. Elżbieta Marchewka / UMIK – Street workout w parku Lotników Polskich, zwycięski projekt BO w 2014 r.

– Miasto oddaje w nasze ręce decyzję, czy chcemy dany teren zagospodarować np. na zieleni, czy wolimy tam siłownię, a może nowy chodnik – podkreśla Sęk. – Dzięki budżetowi obywatelskiemu mieszkańcy nie tylko mają możliwość decyzji, ale także poznają miasto. Podczas przygotowywania wniosku dowiadują się, która jednostka miejska za co odpowiada, jakie są koszty inwestycji czy procedury. Nawet jeżeli wniosek nie wygra w budżecie obywatelskim, to potem jest szansa na jego realizację w normalnym trybie. Mieszkańcy otwierają się także na kontakt z urzędem i radami dzielnic – dodaje ambasador.

Zabaw się i oddaj głos

W tym roku Miasto jeszcze bardziej niż rok temu wychodzi mieszkańcom naprzeciw. Do 30 czerwca każdy może wybrać dogodny dla siebie sposób oddania głosu.

Można usiąść wygodnie w fotelu, włączyć komputer i zagłosować za pośrednictwem internetu (platforma do głosowania dostępna jest pod adresem www.budzet.krakow.pl), ale pokrzywdzeni nie mogą się czuć także zwolennicy tradycyjnej metody, bo w tym roku powracają papierowe karty. Kłopotu nie będą mieć nasi czytelnicy, bo kartę zamieściliśmy na s. 27 – wystarczy tylko ją wyciąć. Karty można też wydrukować samodzielnie lub pobrać w punktach głosowania (wykaz punktów dostępny jest na stronie www.budzet.krakow.pl), wypełnić, a następnie wrzucić do przygotowanych urn.

W niektórych punktach połączono obie metody, co oznacza, że będzie tam możliwość głosowania za pośrednictwem internetu. Należy jednak pamiętać, że aby oddać głos papierowy, trzeba okazać dokument potwierdzający tożsamość. Oznacza to, że w tym roku nie ma możliwości, aby jedna osoba wrzuciła do urny cały plik kart do głosowania, gdyż należy to zrobić osobiście.

To jednak nie koniec. Miastu zależy na jak najwyższej frekwencji i zaangażowaniu mieszkańców w wybór projektu, dlatego podczas niektórych imprez miejskich i dzielnicowych do dyspozycji będą mobilne punkty głosowania. To oznacza, że o miejskich inwestycjach będzie można zdecydować np. podczas Pikniku Lotniczego, Pikniku Budżetu Obywatelskiego Błonia czy Bitwy o Mistrzejowice (wykaz imprez znajduje się na stronie www.budzet.krakow.pl).

– Na takich piknikach będzie można jeszcze spotkać się z wnioskodawcami i dopytać ich o dany projekt, aby w ten sposób lepiej go poznać – podkreśla Małgorzata Szymczyk-Karnasiewicz, jedna z ambasadek budżetu obywatelskiego. – Dla niektórych mieszkańców sprawy miasta to jednak bajka, coś jakby inna rzeczywistość. Niby równoległa do ich życia, ale w której nie uczestniczą. Strasznie trudno ludzi przekonać, że w tej rzeczywistości mogą wziąć udział. I nie chodzi nawet o głosowanie, ale samo zainteresowanie tym, co dzieje się w mieście za przyczyną budżetu obywatelskiego. Gdyby np. były tablice z napisami: „Ten plac zabaw powstał dzięki głosom oddanym przez mieszkańców w budżecie obywatelskim”, byłby to komunikat, który daje do myślenia i skłania do zastanowienia się, co to właściwie za inicjatywa. Wtedy może ludzie doszliby do wniosku, że to fajne narzędzie do zaangażowania się w życie dzielnicy czy miasta.

„Tu mamy problem. Pomóżcie go naprawić!”

Ambasadorzy i miejscy aktywiści nie mają wątpliwości, że budżet obywatelski to nie tylko znakomity pomysł, ale przede wszystkim umożliwienie mieszkańcom wzięcia spraw miasta w swoje ręce, czyli coś, na czym krakowianom powinno szczególnie zależeć. Bo brak chodnika, boiska czy kawałka ścieżki rowerowej często ginie w skali problemów całego miasta, a budżet obywatelski daje możliwość głośnego wykrzyknięcia: „Tu mamy problem. Pomóżcie go naprawić!”

– Budżet obywatelski jak najbardziej ma przyszłość. Trzeba go poprawiać z edycji na edycję i dopracowywać pewne regulacje, ale jako

BUDŻET OBYWATELSKI MIASTA KRAKOWA

GŁOSUJMY!

17-30 CZERWCA 2017

- ✓ NIE MUSISZ BYĆ ZAMELDOWANY
- ✓ WYSTARZY, ŻE UKOŃCZYŁEŚ 16 LAT
- ✓ DECYDUJ, CO BĘDZIE ZROBIONE W TWOIM MIEŚCIE

www.budzet.krakow.pl

foto: archiwum UMJK

Projekt Budżetu Obywatelskiego „Roztańczone Bronowice” cieszył się ogromną popularnością wśród mieszkańców dzielnicy

idea i tryb konsultacji z mieszkańcami to bardzo dobre narzędzie, które pozwala demokratycznie decydować o potrzebach. W tegorocznej edycji pojawiła się podobna liczba projektów co w edycjach poprzednich. Wiele z nich jest przygotowanych bardzo szczegółowo. Niektóre projekty z lat poprzednich się powtarzają. Wnioskodawcy są konsekwentni i dalej dążą do realizacji swoich pomysłów – zaznacza Sęk.

Zasady głosowania na projekty w ramach budżetu obywatelskiego są nieco inne niż podczas tradycyjnych wyborów czy referendum. Każdy musi oddać głos na sześć różnych projektów (w tym trzy głosy na zadania o charakterze lokalnym w dzielnicy swojego zamieszkania i trzy głosy na zadania o charakterze ogólnomiejskim). Najwyżej oceniony przez głosującego projekt otrzymuje trzy punkty, a najniżej – jeden punkt. W celu oddania ważnego głosu należy uzupełnić wszystkie rubryki w tabelach.

Może się jednak zdarzyć, że głos będzie trzeba uznać za nieważny. Stanie się tak, gdy:

- na karcie głosowania lub podczas głosowania za pośrednictwem platformy internetowej podane dane będą niewłaściwe lub wymagane dane nie zostaną podane;
- dane na karcie głosowania nie będą wypełnione czytelnie, pismem odręcznym lub nie będą czytelnie podpisane;
- dane na karcie do głosowania lub dane podane podczas głosowania za pośrednictwem platformy internetowej zostaną wpisane niewyraźnie lub zostaną wpisane w niewłaściwej rubryce;
- w wyniku weryfikacji karty zostanie stwierdzony brak podpisu na karcie do głosowania lub dane osobowe albo numer PESEL będą niepoprawne;
- w wyniku weryfikacji stwierdzone zostanie, że głos został oddany więcej niż jeden raz.

W tym przypadku trzeba się chwalić

W poprzedniej edycji budżetu obywatelskiego mieszkańcy Krakowa błysnęli kreatywnością i pomysłowością. Projekty nie były składane na „chybił trafił”, ale po wnikliwej analizie otaczającej rzeczywistości.

Poprzez głosowanie zdecydowano m.in. o otwarciu ogrodu rekreacyjnego z ogrodnictwem w centrum miasta, o przygotowaniu ogólnodostępnych miejsc do grillowania, o zakupie sprzętu dla klubu sportowego, o powiększeniu księgozbiorów w bibliotekach czy o zorganizowaniu przeprowadzonych przez Krakowskie Pogotowie Ratunkowe szkoleń z pierwszej pomocy oraz obsługi AED dla dzieci szkolnych i przedszkolnych.

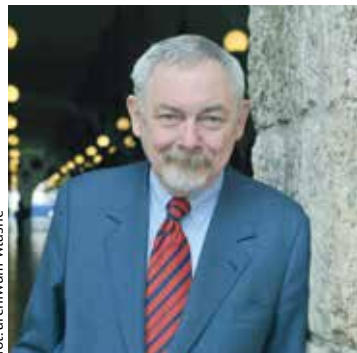
Zwycięzcami IV edycji budżetu obywatelskiego będą nie tylko ci, których projekty zgromadzą największe poparcie, ale także wszyscy głosujący. Uczestnicząc w głosowaniu, można pokazać, że w Krakowie społeczeństwo obywatelskie ma się coraz lepiej. – Mieszkańcy coraz chętniej włączają się w procesy miejskich konsultacji i widzą wyraźnie, że chcą w jak największym stopniu współdecydować o tym, co dzieje się w Krakowie. Wynika to z większej świadomości obywatelskiej, lepszej dostępności konsultacji, a także przejrzystości procesu decyzyjnego. To bardzo dobry trend, razem można dużo lepiej rozpoznać, a potem zaspokoić najważniejsze potrzeby mieszkańców – podkreśla Sęk.

A Małgorzata Szymczyk-Karnasiewicz dodaje: – Gdyby mieszkańcy uważniej patrzyli na swoją najbliższą przestrzeń, chętniej oddawaliby głosy na projekty dzielnicowe. Wówczas przekonaliby się, że to służy najbliższej społeczności. Dlatego wszystkimi projektami trzeba się chwalić i pokazywać je jako dowód, że coś się udało zrobić.

Zapraszamy do głosowania!

O budżecie obywatelskim z prezydentem Krakowa Jackiem Majchrowskim oraz z przewodniczącym RMK Bogusławem Kośmiderem rozmawia Beata Klejbuk-Goździalska.

Jacek Majchrowski

Czy oddał Pan już swój głos na projekty budżetu obywatelskiego?

Jacek Majchrowski: Nie różnię się pod tym względem od większości ludzi i czasem zostawiam takie decyzje na ostatnią chwilę, więc jeszcze nie głosowałem. Ale zrobię to na pewno. Na swoje usprawiedliwienie mam to, że trzeba jednak poświęcić trochę czasu, żeby przejrzeć zakwalifikowane projekty

i zastanowić się, który jest najciekawszy i którego realizacja będzie służyła największej liczbie osób.

Czy liczba złożonych w tym roku projektów świadczy o tym, że zainteresowanie BO maleje?

JM: Wpadliśmy w jakąś manię corocznego bicia rekordów, której nie rozumiem. Wystarczy, że jest tylko kilka projektów mniej niż w roku ubiegłym i od razu wszyscy pytają, czy to „znowu porażka” BO. A przecież nie o to chodzi, żeby z roku na rok było więcej byle jakich pomysłów, ale żeby każdego roku były coraz ciekawsze i odpowiadające prawdziwym potrzebom społeczności lokalnej. Nic na siłę. Uważam, że miarą zainteresowania budżetem obywatelskim powinna być nie liczba projektów, ale liczba osób, które biorą udział w głosowaniu na najlepsze pomysły.

W tym roku odrzucono dość sporo projektów. Dlaczego?

JM: W poprzednich latach komisja oceniająca nie odrzucała projektów, moim zdaniem ze strachu przed oburzeniem pomysłodawców. A niestety, bo uczciwiej było powiedzieć, że jakiegoś pomysłu ze względów formalnych nie uda się łatwo zrealizować albo że projekt jest de facto skierowany do wąskiej grupy zainteresowanych i nie spełnia warunków ogólnodostępności. Jeżeli taki projekt dopuszczono do głosowania, wygrał i potem były problemy z realizacją, to pomysłodawcy mieli prawo czuć się oszukani, bo przecież nikt im nie sygnalizował żadnych wątpliwości na etapie weryfikacji. Myślę, że otrzeźwienie przyszło wraz z ubiegłorocznymi kontrowersjami dotyczącymi projektu „szybowcowego”. Dlatego warto uczciwie stawiać sprawę i dokładnie weryfikować pomysły pod kątem przyszłej realizacji, zamiast robić komuś nadzieję i go zwodzić.

Dlaczego warto głosować w BO?

JM: To chyba jasne – żaden urzędnik nie wie lepiej od mieszkańców, czego brakuje w ich najbliższym otoczeniu: na ulicy, osiedlu, w dzielnicy. A zgłoszone projekty świadczą o różnorodności potrzeb. Mamy i siłownie pod chmurką, i place zabaw, i zagospodarowania skwerków, i drobne remonty, i mnóstwo zajęć integracyjnych dla dzieci, seniorów, mieszkańców danego rejonu. Dlatego serdecznie Państwa zachęcam i zapraszam do głosowania!

Bogusław Kośmider

Czy oddał Pan już swój głos na najlepsze projekty budżetu obywatelskiego?

Bogusław Kośmider: Lokalnie-dzielnicowo głosowałem w tym roku na zadania w Dzielnicy IX, gdzie mieszkam. Zgłosowałem za projektami edukacyjnymi i kontynuacją projektów rekreacyjnych. Natomiast w module ogólnomiejskim w tym roku także oddałem głosy na projekty rekreacyjne i integracyjne.

Szczegółów nie zdradzę, aby nie preferować konkretnych zadań, ale w poprzednich głosowaniach zawsze udawało mi się trafić coś zwycięskiego.

Frekwencja podczas głosowania pokazuje, że krakowianie nie do końca są zainteresowani podejmowaniem decyzji dotyczących własnego otoczenia. Jak Pan myśli, jaka jest tego przyczyna?

BK: Budżet obywatelski to przede wszystkim projekt edukacyjny, który ma dać mieszkańcom wiedzę o możliwościach Miasta. Badania społeczne wskazują, że większość mieszkańców wie o budżecie obywatelskim i że co roku głosuje inna grupa mieszkańców. Różne są powody takiego stanu rzeczy, także i to, że część mieszkańców już osiągnęła wyznaczony sobie cel, głosując za interesującymi ją projektami, a część się rozczarowała, że jej projekty nie zostały wybrane.

Czy to znaczy, że nie chcemy być społeczeństwem obywatelskim?

BK: Angażuje się tylko jakaś część społeczeństwa, szczególnie w zadania pozytywne. Łatwiej się zorganizować przeciw jakiejś sprawie niż „za”. Uczymy się cały czas być obywatelskimi, czyli zaangażowanymi w życie społeczne. Jest coraz lepiej, choć tegoroczne obostrzenia w zasadach głosowania elektronicznego i papierowego budzą moje poważne wątpliwości. Budżet obywatelski powinniśmy traktować jako święto mieszkańców, jako sposób na pobieżne zorientowanie się, czego potrzebują, a nie jako plebiscyt, z bardzo ostrymi zasadami i weryfikacją. Niestety wyniki głosowań w budżecie obywatelskim pokazują, że nie zawsze to, o czym jest głośno w mediach klasycznych czy społecznościowych, jest przez ludzi popierane. Budżet obywatelski to też możliwość pokazania, że rządzenie miastem to nie tylko podejmowanie decyzji, lecz także rezygnowanie z czegoś. To nauka obywatelskiego myślenia o Krakowie, o swoich możliwościach, ale i ograniczeniach.

Warto głosować w budżecie obywatelskim, bo...

BK: Bo w ten sposób decydujemy o Krakowie i swojej najbliższej okolicy. Dajemy władzom znak, co dla nas jest ważne i najważniejsze. Dzięki niemu możemy przyspieszyć jakieś ważne lokalne czy ogólnomiejskie działania. Jako odpowiedzialni mieszkańcy możemy zrobić w Krakowie coś fajnego. Warto!

Wakacje w Przegorzatach

Twoje dzieci pozostają na wakacje w mieście? Nasze warsztaty artystyczno-kulturalne to wspaniała propozycja na letni wypoczynek dla różnych grup wiekowych. W programie kreatywne i rozwijające tematyczne warsztaty plastyczne i filmowe oraz gry, zabawy i wycieczki. Wszystkim grupom Klub Kultury „Przegorzały” oferuje opiekę od 8.00 do 17.00.

Dominika Nowak

Wielu rodziców podczas wakacji ma problem z zapewnieniem opieki dla najmłodszych dzieci. Mają do dyspozycji maksymalnie 26 dni urlopu, a letnia przerwa w szkole trwa przecież dwa miesiące. Doskonałym rozwiązaniem są półkolonie, podczas których dzieci nie tylko pozostają pod fachową opieką, ale i mogą skorzystać z doskonałej zabawy.

Poniżej prezentujemy wakacyjne propozycje Klubu Kultury „Przegorzały”, który mieści się przy ul. Kamedulskiej 70 (filia na Bielanach w Szkole Podstawowej nr 48, ul. Księcia Józefa 337).

„Latający Dywan” to aktywne warsztaty artystyczno-kulturalne dla dzieci, rozbudzające ducha młodego odkrywcy i artysty. Autorskie tematyczne zajęcia prowadzone przez klubowych instruktorów przeplatane będą gramami planszowymi, zabawami i wycieczkami. Warsztaty przeznaczone dla dzieci w wieku 6–9 lat zaplanowano od 26 czerwca do 21 lipca. Koszt jednego dnia to 20 zł.

Starsze dzieci (od 10 do 15 lat) powinny zainteresować warsztaty poświęcone produkcji filmu animowanego. Dodajmy, że filmy wytwórni filmowej Przegorzały zdobywają nagrody na prestiżowych festiwalach filmów dziecięcych. Projekt startuje 26 czerwca i zakończy się 14 lipca. Koszt – 20 zł za dzień.

Nie lada atrakcją dla artystów będzie maraton malarski dla wszystkich powyżej siódmego roku życia. – Podczas maratonu w każdą środę uprawiać będziemy malarstwo sztalugowe techniką olejną oraz rzeźbić w glinie – zapowiadają organizatorzy. Maraton w grupach maksymalnie sześciuosobowych poprowadzi artysta plastyk Ewa Marlewicz. Koszt jednego dnia, wraz z materiałami malarskimi, to 50 zł.

A jeśli ktoś woli spędzać wakacje w ruchu, może się wybrać na warsztaty taneczne, podczas których uczestnicy poznają podstawowe kroki różnych stylów m.in.: hip-hopu, house, poppingu czy breakdance. Zajęcia są otwarte dla wszystkich bez względu na wiek! Warsztaty, które poprowadzi Jakub Łuba, odbędą się w dniach 10–14 lipca, w godz.

18.00–19.15. Koszt jednego dnia to 25 zł.

Co ważne, podczas Akcji Lato w Klubie Kultury „Przegorzały” obowiązuje Strefa Of-Line – organizatorzy proszą o nieprzyniesienie gadżetów elektronicznych. W razie potrzeby dzieci zawsze mogą skorzystać z telefonu w biurze klubu. Podczas wycieczek uczestnicy muszą mieć przy sobie aktualną legitymację szkolną i dwa godzinne bilety MPK (w wakacje transport publiczny dla dzieci z Krakowa jest płatny). Istnieje możliwość zamówienia dwudaniowego obiadu w cenie 10 zł/dzień.

Szczegółowe informacje dotyczące oferty Klubu Kultury „Przegorzały” można znaleźć na stronie: www.przegorzały.dworek.eu.

foto: archiwum Klubu Kultury „Przegorzały”

W Przegorzatach nie zabraknie wakacyjnych atrakcji dla dzieci

Nie będzie czasu na nudę

Wycieczki edukacyjne, półkolonie letnie, warsztaty plastyczne i taneczne, zajęcia naukowe i sportowe – to tylko część atrakcji, które czekają na najmłodszych w ramach kolejnej edycji Akcji Lato – cyklicznego przedsięwzięcia organizowanego w wakacje przez Centrum Kultury Podgórze.

Przemysław Walaszczyk

Zajęcia organizowane w ramach „Akcji Lato” są stałym punktem obecnym w programach wszystkich filii i klubów wchodzących w skład Centrum Kultury Podgórze i cieszą się nieustannie zainteresowaniem ze strony dzieci i rodziców. Tegoroczna „Akcja Lato” rozpocznie się 26 czerwca, a zakończy 31 sierpnia. Obejmować będzie szereg atrakcji skierowanych do dzieci w wieku

szkolnym. Zajęcia w ramach akcji odbywają się od poniedziałku do piątku. Uczestnicy znajdują się pod stałą opieką wykwalifikowanej kadry wychowawców oraz instruktorów, biorą udział w zajęciach na terenie Centrum Kultury Podgórze oraz w wycieczkach do najciekawszych miejsc Krakowa i Małopolski. Na zajęcia obowiązują zapisy, a liczba miejsc jest ograniczona. O udziale w akcji decyduje kolejność zapisów. Poniżej terminy turnusów w Centrum i podległych mu klubach.

- Centrum Kultury Podgórze, ul. Sokolska 13: 26.06–21.07
- Dwór Czczów: 03.07–28.07
- Centrum Sztuki Współczesnej Solvay: 03.07–14.07.
- Ośrodek Ruczaj: 26.06–21.07
- Klub Kultury „Kliny”: 26.06–21.07
- Klub Kultury „Piaskownica”: 03.07–28.07
- Klub Kultury „Iskierka”: 07.07–14.07
- Klub Kultury „Kostrze”: 24.07–4.08
- Klub Kultury „Przewóz”: 03.07–21.07
- Klub Kultury „Pychowice”: 3.07–21.07
- Klub Kultury „Rybitwy”: 03.07–26.07
- Klub Kultury „Skotniki”: 07.08–29.08
- Klub Kultury „Soboniowice”: 01.08–25.08
- Klub Kultury „Tyniec”: 01.08–31.08
- Klub Kultury „Wola Duchacka”: 1.08–31.08 (z wyjątkiem 14.08)
- Klub Kultury „Wróblowice”: 03.07–21.07

Więcej informacji na stronie internetowej Centrum Kultury Podgórze: www.ckpodgorza.pl.

Lato pełne przygód

Już wkrótce niecierpliwie wyczekiwane przez wszystkie dzieci wakacje. Co zrobić, aby dziecko spędziło czas bezpiecznie, wśród rówieśników, rozwijając i zdobywając nowe umiejętności, a przede wszystkim się nie nudząc? Rozwiązanie można znaleźć w ofercie Ośrodka Kultury Kraków-Nowa Huta na Wakacje 2017.

Anna Krzemińska

Wwakacyjne dni kluby znajdujące się na nowohuckich osiedlach zapraszają dzieci i młodzież do wspólnej zabawy i aktywnego spędzania czasu wolnego.

W programie wydarzeń przygotowanych przez kluby Ośrodka Kultury Kraków-Nowa Huta znajdą się zarówno zajęcia stacjonarne, jak i różnorodne wycieczki. Proponowane przez kluby atrakcje zaplanowano na cały czas wakacji, a więc od 26 czerwca do 31 sierpnia.

Na coroczny Plener Malarski, tym razem w malowniczej Krynicy, zapraszają Klub „Aneks” i Klub „Krzestawice” w terminie 2–8 lipca. Wśród propozycji klubów znajdą się także równie ciekawe wycieczki jednodniowe, a wśród nich wyprawy do Parku Pinokio w Wieliczce, Miasteczka Kowbojskiego „Twin-Pigs” w Żorach, Energylandii, ZOO, Rabkolandu, Osady młynarskiej „Boroniówka”, Rogatego Rancza w Zabierzowie i wiele innych.

– Wspólnie odkrywać będziemy także Kraków – miejsca bardziej i mniej znane. Wybierzemy się na kopce, zwiedzimy Ekospalarnię i TAURON Arenę Kraków, odwiedzimy Park Edukacji Globalnej „Wioski Świata” i Port

Lotniczy Balice – zapowiadają organizatorzy. Będzie można także wziąć udział w warsztatach artystycznych i edukacyjnych w Muzeum Archeologicznym w Branicach, Artetece, Cricotece, MOCAK-u, Muzeum Witrażu, Hucie Szkła i Ceramiki czy Klockolandzie. Nie zabraknie rywalizacji sportowej i doskonałej zabawy na strzelnicy, w parku linowym, parku trampolin, na kręglach, ścianie wspinaczkowej i w laser parku. Jak co roku w programie znajdą się także wyjścia do kina i na basen, relaks w jaskini solnej, warsztaty kulinarne w pizzerii, harce w Centrum Zabaw Dziecięcych Gibon oraz różnorodne gry i zabawy na świeżym powietrzu.

Opiekę nad dziećmi sprawować będą doświadczeni instruktorzy, którzy dołożą wszelkich starań, aby dzieci spędziły czas aktywnie i twórczo, a przede wszystkim bezpiecznie.

Szczegółowe informacje o wakacyjnych wydarzeniach dostępne są na stronie www.krakownh.pl oraz w klubach Ośrodka Kultury Kraków-Nowa Huta. Zapisy wraz z opłatą przyjmowane są w poszczególnych klubach. Liczba miejsc ograniczona.

Kontakt: Dział Imprez i Promocji, Ośrodek Kultury Kraków-Nowa Huta, tel. 12 644-68-10 wew. 23, e-mail: imprezy@krakownh.pl.

Lato pełne przygód!

WAKACJE 2017
Z OŚRODKIEM KULTURY
KRAKÓW-NOWA HUTA

Szczegółowy program wydarzeń na:
WWW.KRAKOWNH.PL

KLUB 303 (os. Dywizjonu 303 nr 1)
tel. 12 681 39 78, klub303@krakownh.pl
I tydzień: 24-27.07., II tydzień: 31.07-4.08.
III tydzień: 7-11.08.

KLUB ANEKS (ul. A. Mycielskiego 11)
tel. 12 685 00 34, aneks@krakownh.pl
I tydzień: 10-14.07., II tydzień: 21-25.08.

KLUB HERKULES
(ul. Gen. M. Karaszewicza-Tokarzewskiego 29)
tel. 12 681 00 77, herkules@krakownh.pl
I tydzień: 3-7.07., II tydzień: 10-14.07.
III tydzień: 17-21.07.

KLUB JEDNOŚĆ (ul. Drożyska 3c)
tel. 12 681 00 70, jednosc@krakownh.pl
I tydzień: 17-21.07., II tydzień: 24-28.07.
III tydzień: 31.07.-4.08.

KLUB JĘDRUŚ (os. Centrum A 6 a)
tel. 12 644 68 10 wew. 21, jedrus@krakownh.pl
I tydzień: 26-30.06., II tydzień: 21-25.08.
III tydzień: 28-31.08.

KLUB KARINO (ul. Truskawkowa 4)
tel. 12 681 02 00, karino@krakownh.pl
I tydzień: 26-30.06., II tydzień: 3-7.07.
III tydzień: 10-14.07., IV tydzień: 17-21.07.

KLUB KRZESŁAWICE (ul. M. Wańkowicza 17)
tel. 12 644 80 06, krzeslawice@krakownh.pl
I tydzień: 31.07-4.08., II tydzień: 7-11.08.
III tydzień: 14-18.08.

KLUB MIRAGE (os. Bohaterów Września 26)
tel. 12 645 72 09, mirage@krakownh.pl
I tydzień: 31.07.-4.08., II tydzień: 7-11.08.
III tydzień: 14-18.08., IV tydzień: 21-25.08.

KLUB WERSALIK (os. Ogrodowe 15)
tel. 12 644 13 52, wersalik@krakownh.pl
I tydzień: 3-7.07., II tydzień: 10-14.07.
III tydzień: 17-21.07., IV tydzień: 24-28.07.

KLUB ZGODY (os. Zgody 1)
tel. 12 644 24 32, zgody@krakownh.pl
I tydzień: 31.07.-4.08., II tydzień: 7-11.08.
III tydzień: 14-18.08., IV tydzień: 21-25.08.

foto: archiwum Ośrodka Kultury Kraków - Nowa Huta

W programie wydarzeń znajdą się zarówno zajęcia stacjonarne, jak i różnorodne wycieczki

OŚRODEK KULTURY
KRAKÓW-NOWA HUTA

NCK Scena Letnia 2017

Nowohuckie Centrum Kultury zaprasza w lipcu i sierpniu na koncerty w ramach Sceny Letniej. W każdą wakacyjną niedzielę o godz. 18.00 na scenie plenerowej NCK wystąpią znakomici artyści – wstęp na wszystkie koncerty jest bezpłatny!

LIPIEC

- 9 lipca (niedziela), godz. 18.00, scena plenerowa NCK

foto: ??????????

Koncert muzyki gospel
Wayne Ellington i Manchester
Inspirational Voices (UK)
DeocentriCity (PL)

- 16 lipca (niedziela), godz. 18.00, scena plenerowa NCK
Młodzieżowa Orkiestra Symfoniczna „SYMFONIA JONG TWENTE”
- 23 lipca (niedziela), godz. 18.00, scena plenerowa NCK
Zespół HARD TIMES
- 30 lipca (niedziela), godz. 18.00, scena plenerowa NCK
Michał Łanuszka „ŁANUSZKA/COHEN”

SIERPIEŃ

- 6 sierpnia (niedziela), godz. 18.00, scena plenerowa NCK
Zespół THE NEW LESSERS
- 13 sierpnia (niedziela), godz. 18.00, scena plenerowa NCK
JOANNA SŁOWIŃSKA z zespołem
- 20 sierpnia (niedziela), godz. 18.00, scena plenerowa NCK
Zespół ElendeS
- 27 sierpnia (niedziela), godz. 18.00, scena plenerowa NCK
Zespół NIPU

Niezwykłe lato z Norwidem

Wycieczki, eksperymenty, kino letnie, kreatywne warsztaty, poznawanie świata – oferta wakacyjna przygotowana przez Ośrodek Kultury im. C.K. Norwida jest jak co roku niezwykle bogata. Zapraszamy dzieci w wieku 7–11 lat do spędzenia trzech wyjątkowych tygodni z animatorami z Norwida. Mamy mnóstwo niespodzianek!

Katarzyna Danecka-Zapała

W tygodniu od 26 do 30 czerwca zapraszamy do ARTzony OKN (os. Górali 4). Na uczestników będą czekały kreatywne warsztaty etnograficzne, dizajnerskie, ogrodnicze, laboratorium dźwięku, ceramika artystyczna, szaleństwa planszówkowe, niezwykle eksperymenty, superbohaterowie i warsztaty filmowe oraz gry i zabawy w Tajemniczym Ogrodzie.

Tydzień później, od 3 do 7 lipca, zapraszamy do siedziby głównej Ośrodka Kultury im. C.K. Norwida (os. Górali 5). Proponujemy niezwykle wycieczki – do magicznego Muzeum Witraży na warsztaty światła i koloru oraz na wykopaliska, żniwa i zwiedzanie do Muzeum Archeologicznego w Branicach. Poza tym wykonamy wspólnie lornetki obieżyświata i zabawki sensoryczne – gry zręcznościowe oraz gniotki; poćwiczymy jogę, nauczymy się rozpoznawać drzewa i damy drugie życie butelkom PET. Zapraszamy również na seanse filmowe do Kina Studyjnego „Sfinks”. W trzecim tygodniu wakacji, od 10 do 14 lipca, Klub

„Kuznia” OKN (os. Złotego Wieku 14) organizuje „Lato w podróży”. Zapraszamy do wspólnego poznawania świata: odwiedzimy Afrykę, Indie, Amerykę, Skandynawię i Australię. Będą muzyka, taniec, teatr, bajki, zabawy, warsztaty plastyczne. Poznamy kraje, kontynenty i charakterystyczne dla nich obyczaje. Będziemy wspólnie tworzyć mandale, pióropusze, magiczne bumerangi, afrykańskie zwierzęta i kukielki.

Szczegółowe informacje można znaleźć na stronach internetowych Ośrodka Kultury im. C.K. Norwida, ARTzony i Klubu „Kuznia” oraz bezpośrednio w instytucjach. Liczba miejsc jest ograniczona, zapisy prowadzone są osobno dla każdego tygodnia – ARTzona: m.jastrzab@okn.edu.pl, 12 644-38-98, OKN: b.solecka@okn.edu.pl, tel. 12 644-27-65 wew. 18, Kuznia: w.federowicz@kuznia.edu.pl, tel. 12 648-08-86. Zajęcia odbywają się od poniedziałku do piątku, w godzinach 9.00–15.00, cena: 15 zł za dzień lub 7 zł za pojedyncze warsztaty, w cenę wliczony jest poczęstunek (drożdżówki i owoce) oraz napoje.

foto: archiwum Ośrodka Kultury im. C.K. Norwida

Zapraszamy dzieci w wieku 7–11 lat do spędzenia trzech wyjątkowych tygodni!

Zmiany przy Mikołajskiej 2!

Tegoroczne lato będzie szczególnie gorącym okresem dla Śródmiejskiego Ośrodka Kultury. 8 czerwca ŚOK przekształca się bowiem w KFK, czyli Krakowskie Forum Kultury. Metamorfoza dotyczy nie tylko nazwy i logotypu, ale również oferty programowej, która wzbogaci się o nowe wydarzenia.

Łukasz Gacek

Oprócz dotychczasowych propozycji pojawią się m.in. Koncerty Promenadowe w altanie na Plantach w każdą niedzielę lipca i sierpnia, Strefa Dziecka, działania adresowane do licznie zamieszkujących stolicę Małopolski cudzoziemców oraz Poczet Artystów Piwnicznych.

Koncerty Promenadowe to nowy cykl wydarzeń muzycznych, których sceną stanie się altana na Plantach, w okolicy Teatru im. J. Słowackiego i pl. św. Ducha. Od 2 lipca w każde niedzielne, letnie popołudnie o godz. 15.00 odbywać się tam będą koncerty nawiązujące do tradycji londyńskich The Proms: otwarte występy znakomitych muzyków i orkiestr związanych z Krakowem, dla jego mieszkańców i gości. W programie Koncertów Promenadowych znajdą się, oprócz muzyki klasycznej, także jazz, piosenka francuska, utwory

artystów Piwnicy pod Baranami, Agnieszki Osieckiej, z repertuaru Eugeniusza Bodo, muzyka etno i folk oraz występy studentów krakowskiej i katowickiej Akademii Muzycznej. W razie niesprzyjającej pogody koncerty odbędą się w Sali Teatralnej Krakowskiego Forum Kultury (ul. Mikołajska 2). Cykl Koncerty Promenadowe rozpocznie się 2 lipca, ostatni koncert odbędzie się 27 sierpnia. Wszystkie występy rozpoczynają się będą o godz. 15.00. Na każdy koncert wstęp wolny!

Śródmiejski Ośrodek Kultury – Integrycyjny Klub Kultury „Olsza” przygotował również wakacyjną ofertę dla uczniów szkół podstawowych pod hasłem: „Tanecznie i sportowo baw się z IKKO odlatowo”. Podczas pierwszego turnusu (3–7 lipca) – tanecznego – uczestnicy poznają tajniki różnych stylów, stworzą też choreografię, którą zaprezentują podczas wspólnego występu – wraz z nagraniem teledysku. Drugi turnus (10–14 lipca) –

sportowy – na pewno spodoba się wszystkim zainteresowanym capoeirą, piłką nożną czy tenisem ziemnym. Koszt jednego turnusu – wraz z ubezpieczeniem, biletami wstępu, posiłkiem i napojem – wynosi 120 zł. Szczegółowe informacje można uzyskać pod numerem tel. 12 446-73-18 oraz e-mailowo: klub.olsza@lamelli.com.pl.

foto: Bogusław Świerkowski

Podczas półkolonii uczestnicy poznają tajniki różnych stylów tanecznych

Krakowskie Miniatury Teatralne

Każdego roku, gdy kończy się festiwal Krakowskich Miniatur Teatralnych, zaczyna się odliczanie do... kolejnej edycji! Nareszcie mamy czerwiec i możemy zapowiedzieć fantastyczne spektakle, które krakowianie będą mieli okazję zobaczyć w tym roku.

Beata Klejbuk-Goździalska

Pierwszy z pięciu spektakli „Na czworakach” Tadeusza Różewicza w reżyserii Jerzego Stuhra zobaczymy 5 lipca. Jak mówi Jerzy Stuhr: „Idea sztuki Różewicza zbiega się z moją sytuacją życiową, a zawsze taka zbieżność jest pociągająca twórczo, zwłaszcza jeśli stawia tę realną moją sytuację w świetle autoironii. Wielki Różewicz daje mi swą sztuką zakpić z siebie samego”. Wystąpią m.in. Dorota Stalińska, Wiesław Komasa, Anna Karczmarczyk, Jerzy Stuhr.

Dzień później, 6 lipca, obejrzymy spektakl Teatru Ateneum z Warszawy – „Demon teatru, czyli mniejsza o to” Bogusława Schaeffera w reż. Andrzeja Domagalika. Autora sztuki

nie trzeba nikomu przedstawiać. Sam „Demon teatru” jest komedią o aktorach, czyli ludziach odgrywających role. A co będzie, jeśli nikogo nie będą udawać, a jednak staną przed nami, żeby odegrać spektakl? Jak wiadomo, teatr kryje tysiące fascynujących niespodzianek... W obsadzie zobaczymy m.in. Mateusza Łąpkę, Bartłomieja Nowosielskiego, Grzegorza Damięckiego, Ewę Telegę oraz Krzysztofa Tyńca.

10 lipca to spotkanie z Och-Teatrem z Warszawy. „Lekcje stepowania” Richarda Harrisa wyreżyserowała Krystyna Janda, a na scenie zobaczymy m.in. Izabelę Dąbrowską, Joannę Moro czy Katarzynę Żak. Przedstawienie łączy komedię z wątkami obyczajowymi i dużą dawką tańca. Dodajmy, że sztuka Har-

risa grana była na wielu europejskich scenach, a w latach 90. powstał film, w którym główną rolę zagrała Liza Minnelli.

A 12 lipca Andrzej Strzelecki przedstawi swoją wersję „Edukacji Rity” Willego Russella – z Katarzyną Ucherską i Piotrem Fronczewskim. Ona – młoda fryzjerka marzy o wyrwaniu się do lepszego świata i dlatego zostaje studentką uniwersytetu otwartego. On – nadużywający alkoholu profesor literatury, niespełniony poeta, zgorzkniały i zrezygnowany. Co wyniknie z tej przypadkowej znajomości?

Ostatni spektakl cyklu – „Kto nas odwiedzi” Igora Sawina w reżyserii Cezarego Tomaszewskiego – odbędzie się 13 lipca. Tajemnicza historia i dwie genialne osobowości na scenie – Jadwiga Jankowska-Cieślak i Jan Peszek. Tego nie można przepuścić!

Wszystkie spektakle odbędą się na scenie Teatru im. J. Słowackiego. Bilety do nabycia na portalu: www.eventim.pl, w kasie teatru, tel. 12 424-45-26, w Filmotechnice Pasaż Bielaka, Rynek Główny 9, tel. 12 422-89-45 oraz w punkcie infoKraków, ul. św. Jana 2, tel. 12 354-27-25.

Tour de Pologne wraca na Błonia

Nieprzerwanie od 2008 r. Kraków gości uczestników Tour de Pologne, wieloetapowego wyścigu kolarskiego zaliczanego do prestiżowego cyklu UCI World Tour.

Jerzy Sasorski*

Ze znakomitymi zawodnikami światowej klasy w tej bardzo popularnej i cieszącej się dużym zainteresowaniem dyscyplinie sportu spotkamy się w sobotę 29 lipca podczas I etapu 74. TdP, a także dzień wcześniej wieczorem, gdy na Rynku Głównym zaprezentowane zostaną wszystkie ekipy.

W latach 2008–2016 to w Krakowie odbywało się zakończenie ostatniego etapu i całego wyścigu. Tym razem w podwawelskim grodzie rozpoczną się tygodniowe zmagania (29.07–4.08) na drogach województw: małopolskiego, śląskiego i podkarpackiego – z finałem w Bukowinie Tatrzańskiej.

Z Tour de Pologne w Krakowie wiąże się wiele miłych wspomnień. Najmocniej w pamięci polskich kibiców utkwił sukces w klasyfikacji generalnej 71. TdP w 2014 r. Rafała Majki, wychowanka WLKS Krakus Swoszowice, mieszkańca Zegartowic, późniejszego brązowego medalisty Igrzysk Olimpijskich w Rio de Janeiro (2016).

Długo by wymieniać gwiazdy światowego kolarstwa, które mieliśmy okazję podziwiać z bliska. Na pewno na tej liście muszą się znaleźć mistrzo-

wie świata: Michał Kwiatkowski, Słowak Peter Sagan, Włoch Alessandro Ballan. Kwiatkowski w 69. TdP (2012) przegrał jedynie – i to zaledwie o pięć sekund – z Włochem Moreno Moserem, Ballan triumfował w 2009 r., a Sa-

gan – w 2011 r. Do tegorocznego, krakowskiego I etapu (130 km) kolarze wyruszą 29 lipca ze startu honorowego na Rynku Głównym o godz. 13.20. Start ostry nastąpi na ul. Myślenickiej. Najlepsi zawodnicy na mecie w al. Focha – obok Stadionu Miejskiego Cracovia powinni się pojawić ok. godz. 16.40.

Po pięciu latach przerwy finisz etapu organizator wyścigu – Lang Team we współpracy z Gminą Miejską Kraków, wyznaczył znów na krakowskich Błoniach.

*rzecznik prasowy ZIS-u

JULIADA tuż-tuż!

Jak co roku Miasto Kraków i Stowarzyszenie SIEMACHA zapraszają wszystkich młodych sportowców na najbardziej wyczekiwane wakacyjne wydarzenie, czyli JULIADĘ.

Paulina Latosiewicz

Niezwykła atmosfera, zabawa i radość z gry w duchu fair play – tak w kilku słowach można określić JULIADĘ. To wielkie święto sportu już po raz 19. zagości w Małopolsce. JULIADA to jedna z najważniejszych imprez propagujących kulturę fizyczną i sport wśród dzieci i młodzieży. Dzięki niej osoby pozostające na wakacje w mieście

mogą aktywnie spędzić wolny czas. 10 dyscyplin, 30 dni sportowej rywalizacji, 28 pucharów i 387 medali czeka na entuzjastów sportowych zmaganiach. Mecze i rozgrywki odbędą się tradycyjnie na terenie Centrum Rozwoju Com-Com Zone Nowa Huta przy ul. Ptaszyckiego 6 oraz na pl. Jana Nowaka-Jeziorańskiego. Po raz kolejny JULIADZIE kibicuje TAURON, który od lat angażuje się w projekty promujące aktywny tryb życia.

Oprócz dotychczasowych dyscyplin takich jak: piłka nożna, piłka ręczna, badminton, tenis stołowy, siatkówka, futsal, streetball, szachy i breakdance pojawi się nowa forma aktywności – speed-ball! Pomysł gry w speed-ball narodził się w Egipcie w drugiej połowie XX w. Początkowo traktowano go jako trening koordynacji i refleksu podczas przygotowań tenisistów. Dzięki niewielkim wymaganiom sprzętowym i ogromnej frajdzie, jaką sprawia gra, szybko przekształcił się w odrębną dyscyplinę. Podczas prezentacji na pl. Jana Nowaka-Jeziorańskiego będziemy gościć aktualnego wicemistrza Polski Zbigniewa Bizonia.

Szczegółowy harmonogram rozgrywek można znaleźć na stronie: www.juliada.org.pl. Startujemy 24 czerwca. Czekamy na Was!

Kalendarium Prezydenta Miasta Krakowa

2 czerwca

- Wręczenie nagród „Bezpieczny Kraków”, Sala Portretowa

3 czerwca

- Intronizacja Króla Kurkowego, Rynek Główny

foto: Bogusław Świerczowski

- Dni Bronowic, stadion „Bronowianka”

4 czerwca

- Dzień Otwarty Magistratu
- Finał konkursu Uczeń-Obywatel, sesja Młodzieżowej Rady Miasta Krakowa, Sala Obrad RMK
- Uroczystość nadania nowej ulicy im. Józefa Turbasy

5 czerwca

- Uroczyste podpisanie umowy o współpracy na zasadach miast partnerskich pomiędzy Krakowem a Budapesztem
- Uroczysta sesja Rady Miasta Krakowa zwołana z okazji Święta Miasta oraz wręczenia srebrnego medalu Cracoviae Merenti Towarzystwu Miłośników Historii i Zabytków Krakowa, Sala Obrad RMK
- Wernisaż wystawy „Kraków – Budapeszt. Na wspólnej drodze”, Pałac Krzysztofor, Muzeum Historyczne Miasta Krakowa

6 czerwca

- Powitanie delegacji z Panamy (kolejnych organizatorów Światowych Dni Młodzieży), Sala Obrad RMK
- 35-lecie Jagiellońskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku, aula Auditorium Maximum UJ
- Prezentacja koncepcji Muzeum Fotografii, ul. Rakowicka

7 czerwca

- Konferencja prasowa „Zatrąć się w zieleni!”, altana koncertowa na Plantach koło Teatru im. J. Słowackiego

8 czerwca

- Uroczystość wręczenia Medalii św. Krzysztofa, sala Miedziana, Pałac Krzysztofor, Muzeum Historyczne Miasta Krakowa
- Otwarcie wystawy plenerowej z okazji 130. rocznicy powstania Archiwum Aktów Dawnych Miasta Krakowa, pl. Szczepański
- IV edycja Festiwalu Literatury dla Dzieci w Krakowie: Czytanka Prezydencka w ramach czytanek przed zachodem słońca – męskie czytanie, Księgarnia pod Globusem

9 czerwca

- Obchody jubileuszu 100-lecia Krakowskiego Specjalistycznego Szpitala Jana Pawła II, ul. Prądnicka

- Prezentacja pucharu Mistrzostw Europy U-21 w Piłce Nożnej 2017, pl. Jana Nowaka-Jeziorańskiego

10 czerwca

- Uroczysta sesja Rady Miasta Sosnowca z okazji 115. rocznicy nadania praw miejskich, Sosnowiec

11 czerwca

- Parada autobusów z okazji 90-lecia komunikacji autobusowej, z pl. Wszystkich Świętych do stadionu Wisły
- Jubileusz 35-lecia Samorządu Radców Prawnych, Kino Kijów

Mecenasami wspierają talenty

13 czerwca w Sali Obrad RMK zakończyła się V edycja projektu **Mecenas Dziecięcych Talentów** organizowanego przez Urząd Miasta Krakowa, Fundację Czas Dzieci oraz krakowski MOPS.

Anna Rak

W tegorocznej edycji udział wzięło 20 dzieci oraz 10 Mecenasów wraz z instytucjami wspierającymi. Podczas gali Mecenasami zostali uhonorowani okolicznościowymi statuetkami. Otrzymali je: Krakowski Holding Komunalny, Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne, Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji, Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej, Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania, krakowskie kościoły protestanckie, Honorowy Konsul Czarnogóry w Krakowie, Centrum Zabaw Dziecięcych Anikino, Krakowska Kongregacja Kupiecka, Maths Riders – Centrum Nauczania Metis. To dzięki ich wsparciu i zaangażowaniu młode talenty mogą spełniać swoje marzenia i myśleć o lepszej przyszłości. Dokonania swoich podopiecznych mogli zobaczyć w zaprezentowanym podczas gali filmie

Wydarzenie uświetniły dwa występy – muzyczny w wykonaniu skrzypaczki Marianny Pazhik oraz gimnastyczny w wykonaniu wychowanki PTG Sokół.

– Cały czas staramy się rozszerzać nasz projekt, od września 2016 r. objął on swoim zasięgiem wszystkie krakowskie szkoły podstawowe – podkreśla Marzena Paszkot, pełnomocnik Prezydenta Krakowa ds. rodziny.

Celem projektu jest pomoc dzieciom szczególnie utalentowanym, uczęszczającym do krakowskich szkół podstawowych, które z różnych względów nie mogą w pełni rozwijać swoich uzdolnień i pasji.

Od września 2017 r. rusza VI edycja projektu. Opieką można objąć wybrane dziecko i pokryć koszty rozwoju jego talentu. Można również wpłacić dowolną kwotę na konto projektu bez wskazania dziecka. Organizatorzy wtedy sami przeznaczą całość kwoty dla dzieci, które jeszcze nie znalazły indywidualnych mecenasów, a które najbardziej potrzebują wsparcia. Wpłaty można dokonywać na konto 11 1140 2004 0000 3902 7489 1419 (w tytule przelewu „Mecenas Dziecięcych Talentów”).

Sylwetki dzieci oraz szczegóły programu dostępne są na stronach www.kkr.krakow.pl oraz www.mdt.czasdzieci.pl.

Gala jubileuszowa została objęta patronatem medialnym przez: www.krakow.pl, dwutygodnik miejski KRAKÓW.PL, Telewizję Kraków, Radio Plus oraz portal LoveKrakow.pl.

Międzynarodowy czerwiec w Krakowie

Ponad 3 mln zagranicznych turystów każdego roku, ważne międzynarodowe festiwale, badania naukowe realizowane we współpracy z uczelniami całego świata, prestiżowe konferencje i spotkania na szczycie, wreszcie – aktywna działalność zagranicznych placówek konsularnych. Kraków jest marką o międzynarodowym statusie, co doskonale potwierdzają wydarzenia organizowane w naszym mieście w czerwcu.

fot. archiwum Konsulatu Generalnego USA w Krakowie

Stan Breckenridge zagra na scenie w pobliżu klasztoru oo. Dominikanów

Agata Mierzyńska

Jako członek Organizacji Miast Światowego Dziedzictwa, której celem jest wymiana doświadczeń w dziedzinie rewitalizacji zabytków, realizacja projektów i programów związanych z zarządzaniem miastami zabytkowymi oraz rozpowszechnianie dobrych praktyk w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego – Kraków gościł od 30 maja do 1 czerwca członków Rady Dyrektorów OWHC. W jej skład weszli przedstawiciele Brukseli, Wiednia, Sintry, Angra do Heroísmo, Quebecu, Lyonu oraz Sekretariatu Generalnego OWHC. W spotkaniu wzięli udział także przedstawiciele koreańskiego miasta Gyeongju, które zaprezentuje wystawę o swoich skarbach w czasie 41. Sesji Komitetu Światowego Dziedzictwa UNESCO – spektakularnego wy-

darzenia, którego Kraków będzie gospodarzem od 2 do 12 lipca.

Posiedzenia Rady Dyrektorów OWHC odbywają się dwa razy w roku w różnych miastach świata, które są członkami Organizacji. Rada Dyrektorów składa się z przedstawicieli ośmiu miast i jest organem zarządzającym: podejmuje decyzje na temat realizacji projektów, wysokości składek członkowskich, budżetu, dofinansowań do projektów zgłaszanych przez Sekretariaty Regionalne oraz opiniuje kolejne wpisy na listę. Wizyta tak ważnych gości w naszym mieście – członkowie Rady Dyrektorów to najczęściej wiceprezydenci miast – była znakomitą okazją do jego promocji. Skorzystaliśmy z niej, prezentując zagranicznym gościom największe skarby Krakowa, Kopalnię Soli w Wieliczce oraz tradycyjną polską gościnność.

Chociaż 40-lecie wpisu Starego Miasta w Krakowie i Kopalni Soli w Wieliczce na Listę UNESCO obchodzić będziemy w przyszłym roku, Kraków już teraz wzbudza zainteresowanie wszystkich zaangażowanych w sprawę dziedzictwa ludzkości. Nasze miasto stało się wyjątkowym miejscem na mapie świata. Międzynarodowy dyskurs na temat ochrony światowego dziedzictwa nie ogranicza się przecież do sposobów zarządzania historycznymi obiektami. Każdego roku pojawiają się w tej dziedzinie nowe wyzwania m.in. związane z zagrożeniami społecznymi, terroryzmem czy zmianami klimatycznymi. UNESCO jest organizacją, która szuka rozwiązań tych problemów, możliwych do zastosowania we wszystkich krajach świata. Kraków jest zarówno beneficjentem tych pomysłów, jak i aktywnie uczestniczy w ich tworzeniu.

Kosmopolityczny charakter naszego miasta doceniają działające w Krakowie zagraniczne przedstawicielstwa dyplomatyczne. „Krakowskie” konsulaty nie tylko wpisują się w ten trend, ale także aktywnie uczestniczą w budowaniu wizerunku miasta otwartego na różne kultury, języki i narodowości. Przykładem ich działalności jest inicjatywa kulturalna, która powoli urasta do letniej krakowskiej tradycji: Święto Ulicy Stolarskiej, organizowane przez konsulaty generalne Republiki Federalnej Niemiec, Stanów Zjednoczonych Ameryki i Republiki Francji wspólnie z Krakowskim Biurem Festiwalowym. 24 czerwca w godz. 16.00–22.00 będziemy mogli odczuć międzynarodowy klimat Krakowa dzięki interesującemu programowi artystycznemu, prezentującemu bogactwo kulturalne tych krajów.

Konsulat Niemiec zaprosił do występów formację Karl die Große, wywodzącą się z partnerskiego dla Krakowa Lipska, oraz Rafała Dziwisza, którego repertuar będzie niespodzianką dla publiczności. Fragmenty „Małego Księcia” w wykonaniu Teatru STU oraz koncert laureatów Krakowskiego Młodzieżowego Festiwalu Piosenki Francuskiej, który już od dwunastu lat przyciąga młodych miłośników piosenki francuskiej z całej Polski – zaproponuje widzom Konsulat Generalny Republiki Francji i Instytut Francuski. Z kolei Stan Breckenridge and his boys, czyli zakochany w Polsce charyzmatyczny mistrz jazzu i bluesa, zagra na scenie w pobliżu klasztoru oo. Dominikanów na zaproszenie Konsulatu USA, podobnie jak Mario Gonzalez Jr. „ZORE” z Chicago. Razem zatańczą breakdance, hip-hop i namalują graffiti. Na Święcie Ulicy Stolarskiej z pewnością będzie ciekawie, międzynarodowo i kolorowo!

Letnia Akademia Seniora

W sierpniu 2014 r., odpowiadając na oczekiwania grupy seniorów skupionych wokół projektu realizowanego przez Pracownię Obywatelską, prezydent Jacek Majchrowski powołał do życia Krakowskie Centrum Seniora.

Anna Okońska-Walkowicz*

Było to pierwsze, zorganizowane przez Miasto miejsce niezwiązane z pomocą społeczną, które miało aktywizować osoby starsze, informować je o działaniach Miasta oraz ułatwić konsultowanie miejskich zamierzeń dotyczących polityki senioralnej. Powołanie KCS-u spowodowało eksplozję pomysłów i radości ze wspólnego wolontaryjnego działania. Grupa ok. 40 seniorów skupiona wokół niezwykłych wolontariuszek: Janiny Woźniak, Anny Pietras, Krystyny Grzywy czy Anny Stramy przystąpiła do działania. KCS szybko stało się inkubatorem pomysłów oraz miejscem pozyskiwania spośród przedstawicieli późnej dorosłości ludzi dobrej woli. To oni pomagali tworzyć zręby Rady Krakowskich Seniorów, oni konsultowali na początkowym etapie Gminny Program Aktywności i Integracji Osób Starszych PASIOS. W działaniach KCS-u zademonstrowano ogromny potencjał osób star-

szych. Zyskaliśmy dzięki nim przekonanie o potrzebie tworzenia w mieście miejsc, które pomogą realizować się osobom starszym, zwiększać ich wiarę w siebie i ciekawie spędzać czas. Dzisiaj, po upływie trzech lat, wolontariusze KCS są aktywnymi koordynatorami sieci CAS, założycielami kilku z nich, członkami Rady Krakowskich Seniorów oraz animatorami wielu wpisanych już na stałe w życie miasta przedsięwzięć. Jednym z nich jest Letnia Akademia Seniora (LAS), do której zachęca koordynatorka działań KCS Agnieszka Kostek.

Wzorem lat ubiegłych Akademia zaprasza w wakacje wszystkich chętnych. Pierwsze spotkanie seniorów w ramach Akademii odbędzie się 4 lipca na os. Centrum C10 – w siedzibie Miejskiego Ośrodka Wspierania Inicjatyw Społecznych. Do końca sierpnia spotkania organizowane będą co wtorek, w godz. 10.00–13.00. Na program każdego dnia LAS-u składają się prezentacje artystyczne, interesujące wykłady oraz rozmowy przy herbacie.

Szczegółowy program LAS 2017 jest dostępny na tablicy informacyjnej Krakowskiego Centrum Seniora (os. Centrum C10) i na stronie internetowej: www.dlaseniora.krakow.pl. Informacji udziela też Agnieszka Kostek, tel.: 504 043 320 lub e-mail: agkostek@gmail.com.

W czasie wakacji działają również 24 Centra Aktywności Seniorów. Zapraszamy wszystkie osoby 60+. Informacje: Janina Woźniak, tel. 663 805 204 po godz. 10.00. Działa także Miejski Telefon Seniora: 12 616-78-32.

*Doradca Prezydenta Miasta Krakowa d/s Polityki Senioralnej

Stefan Jucha

Czym konkretnie zajmuje się Pan w Radzie Krakowskich Seniorów?

Stefan Jucha: Każdy z członków Rady ma swoją „działkę”. Moja główna działalność skupia się wokół tego, co związane jest z miejscami przyjaznymi dla seniorów. Pomagam także organizować ciekawe spotkania dla osób starszych. I oczywiście staram się pracować na rzecz centrów aktywności seniorów w dzielnicy IV Prądnik Biały, dzielnicy V Krowodrza oraz dzielnicy VI Bronowice – blisko mojego miejsca zamieszkania.

Czy aktywizowanie seniorów w Krakowie jest potrzebne?

SJ: To bardzo ważne, żeby namówić osoby starsze do aktywności. Również do rehabilitacji. Dlatego tak istotne są centra aktywności seniorów i miejsca, gdzie mogą się dobrze czuć. Odwiedzam takie placówki, sprawdzam, co mogą zaoferować osobom starszym, jakie mają dla nich udogodnienia, czy na pewno są przyjazne dla seniorów.

Jakie miejsca odwiedził Pan ostatnio?

SJ: Szpital Kardiologiczny, a właściwie oddział kardiologii przy ul. Prądnickiej. To miejsce dobrze dostosowane do potrzeb starszych pacjentów. Byłem także w Orto-medzie na stadionie Cracovii. Ta placówka prowadzi m.in. rehabilitację ruchową dla seniorów (zajęcia kinezyterapii, czyli ćwiczenia lecznicze) – ale nie tylko, bo także organizuje zajęcia

Mam ponad 80 lat, ale jeszcze jestem „na chodzie”

O swojej pracy m.in. w Radzie Krakowskich Seniorów opowiada Małgorzacie Stuch Stefan Jucha, jeden z najstarszych członków tego gremium. Pan Stefan od ponad 20 lat angażuje się w inicjatywy społeczne na rzecz seniorów, a za swoją działalność otrzymał m.in. złoty krzyż zasługi, krzyż kawalerski i odznakę Honoris Gratia. Wciąż jest aktywny zawodowo.

promujące zdrowy tryb życia dla osób starszych. Polecam to miejsce. To bardzo ważne, by uświadamiać seniorom, co jest dla nich dobre.

Udziela się Pan także w związku emerytów i rencistów.

SJ: Kiedyś należałem do takiego związku, ale obecnie działam w stowarzyszeniu „Seniorzy Razem”, które również pomaga osobom starszym – prowadzi działalność charytatywną, organizuje wyjazdy rehabilitacyjne i integracyjne, informuje o problemach seniorów i niepełnosprawnych. Przy Marszałku Województwa Małopolskiego działa Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej i tam także staram się pomagać osobom starszym z całego Krakowa, m.in. przedstawiając postulaty i wnioski seniorów dotyczące ważnych dla nich spraw.

To bardzo dużo zajęć. Udaje się Panu to wszystko godzić ze sobą?

SJ: Na razie tak. Jestem chyba najstarszym członkiem Rady Krakowskich Seniorów, ale cieszę się, że ciągle jeszcze jestem – jak to się mówi – „na chodzie”. Zawodowo zajmuję się ubezpieczeniami, społecznie pomagam osobom starszym, a poza tym bardzo dużo czytam.

BUDŻET OBYWATELSKI MIASTA KRAKOWA ZREALIZOWANE PROJEKTY

Rewitalizacja ogrodu przy
Centrum Młodzieży
im. dr. H. Jordana – 60 000 zł

Modernizacja filii nr 20
Podgórskiej Biblioteki
Publicznej – 15 000 zł

Instalacja urządzeń
do ćwiczeń dla dorosłych
na terenie Plant
Bieńczyckich – 100 000 zł

Renowacja boiska nr I
w kompleksie Stadionu
Miejskiego Hutnik
Kraków – 100 000 zł

Innowacje w środowisku

Baterie w autobusach, źródła geotermalne czy ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym – to tylko niektóre z innowacyjnych działań, które wspiera i współtworzy Wydział Kształtowania Środowiska. O tym, jak wygląda Smart Environment, mówiono na posiedzeniu Komisji Innowacji i Wykorzystania Funduszy Unijnych.

Katarzyna Maleta-Madejska

Smart Environment, czyli inteligentne środowisko, to jeden z elementów Smart City. Dbanie o zasoby naturalne i wykorzystanie nowoczesnych technologii do działań ekologicznych stanowi podstawę rozwoju miast. Kraków coraz mocniej stawia na nowoczesne technologie w tej dziedzinie. Część autobusów miejskich zasilana jest bateriami fotowoltaicznymi. Na dachach dwóch przegubowych autobusów MPK SA został zamontowany system technologii fotowoltaicznej SUN-BUS, który przetwarza promieniowanie słoneczne bezpośrednio na energię elektryczną. System służy do wspomaganie zasilania instalacji pokładowej autobusu (24 V), która dostarcza energię m.in. do automatów biletowych, kasowników, tablic elektronicznych oraz oświetlenia. Dzięki systemowi SUN-BUS autobus zużywa mniej paliwa.

Ponadto Miasto prowadzi program CELSIUS. Współtworzony z 50 europejskimi miastami projekt ma na celu poprawę i modernizację systemów ogrzewania i chłodzenia w miastach, a także unowocześnienie sieci ciepłowniczych. Mieszkańcom znany już jest program LIFE, z którego finansowane są innowacyjne projekty w zakresie ochrony środowiska w Europie. Projekt LIFE koordynowany przez Województwo Małopolskie, angażuje łącznie 62 partnerów, a jego celem jest przyspieszenie wdrażania działań służących poprawie jakości powietrza, które zostały zaplanowane w ramach Programu Ochrony Powietrza dla Województwa Małopolskiego. Wartość projektu to 17 mln euro (70 mln zł), z czego dofinansowanie unijne wynosi 42 mln zł. Projekt ten jest realizowany od października 2015 r., a zakończy się w 2023 r. W Krakowie program ten skupia się przede wszystkim na ograniczeniu emisji komunikacyjnych.

Równie rozpoznawalne stały się działania mające na celu ochronę mieszkańców przed promieniowaniem elektromagnetycznym. Jedną z inicjatorek akcji informacyjnej na ten temat jest radna Marta Patena. Do zbadania problemu Miasto wykorzystuje wszelkie

możliwe technologie np. określające wskaźniki promieniowania. – Posiadamy analizator widma promieniowania elektromagnetycznego. Został on przekazany Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska. Dwa mierniki pola elektromagnetycznego kupiliśmy po to, by wypożyczać je mieszkańcom. Lokalizują one źródło silnego pola elektromagnetycznego emitowanego przez sprzęty wykorzystywane w domu. Zakupiono także oprogramowanie wskazujące natężenie oraz kierunek rozchodzenia się pól. Jest ono wykorzystywane przez Wydział Kształtowania Środowiska. W przyszłości planujemy zakup systemu monitoringu do mierzenia pól elektromagnetycznych – mówiła Ewa Olszowska-Dej, dyrektor Wydziału Kształtowania Środowiska.

Radnych najbardziej zainteresował projekt „Geoplazma”, który rozpoczął się w sierpniu 2016 r. Program zakłada zbadanie potencjału geotermalnego w Krakowie. Po przeprowadzeniu wstępnych badań źródła geotermalne odkryto w Przylasku Rusieckim, jednak okazało się, że znajdująca się w nich woda ma zbyt niską temperaturę, aby móc ją wykorzystać. Mimo to analizy będą jeszcze przeprowadzane w innych częściach miasta, a sam projekt ma trwać do 2019 r.

Innowacje w środowisku to m.in. ekologiczne autobusy

Okiem Przewodniczącego: Muzeum Kraków?

Jestem członkiem Rady Muzeum Historycznego Miasta Krakowa. To największe w Polsce i w tej części Europy muzeum miejskie. W najbliższym czasie instytucję tę czeka wielki przetóm – zmiana sposobu funkcjonowania, a także ewentualna zmiana nazwy.

fot. Wiesław Majka / UMK

Tym artykułem rozpoczynamy dyskusję i konsultacje w tej sprawie. Dotychczas muzeum funkcjonowało jako miejsce pokazywania historii Krakowa. Nowa wizja zakłada, że będzie to Muzeum Miasta Krakowa – kompletne, obejmujące i szanujące wszelkie aspekty dziedzictwa miasta i otwarte na wyzwania współczesności i przyszłości. Dotychczas muzeum funkcjonowało jako Muzeum Historyczne Miasta Krakowa. Proponujemy, by tę nazwę zmienić na: „Muzeum Kraków”.

Instytucja ta powstała w 1899 r. jako miejsce gromadzenia i ekspozycji historycznych pamiątek nie tylko Krakowa, ale i całej Rzeczypospolitej, będącej wtedy pod zaborami. To „historyczne” podejście widoczne było szczególnie na początku działalności. W dwudziestolecie międzywojennym Muzeum rozwinęło skrzydła – w 1936 r. zorganizowana została wielka wystawa na Wawelu i po raz pierwszy odbyły się Dni Krakowa – wielki wielodniowy festiwal. Muzeum zmienia siedzibę i się rozbudowuje. Rozszerza swoją działalność o ochronę dziedzictwa niematerialnego – znane jest m.in. z konkursu szopek czy przemarszu Lajkonika, ale jego główne zadanie jest wciąż takie samo – poszukiwanie i uchwycenie historycznego fenomenu Krakowa. Po wejściu Polski do Unii Europejskiej dla instytucji tej otworzyły się nowe możliwości, nie tylko finansowe. Muzeum współtworzyło wielki Jubileusz 750-lecia lokacji Krakowa, otworzyło nowe oddziały tematyczne. Dzięki nowościom – ekspozycji w podziemiach Rynku Głównego czy oddziałowi na Zabłociu – instytucja cieszy się ogromnym wzrostem frekwencji, przyciąga nowych gości i... nowe pomysły. Myślimy o Muzeum Młodej Polski, Muzeum Podgórze, o zajęciu się pamięcią po KL Płaszów. MHK to jednak nie tylko wspaniałe podejście do pamięci o historii Polski i Krakowa, to także pomysły na przyszłość. Efekty działania tej instytucji są imponujące. Mamy największą w Polsce frekwencję wśród muzeów miejskich. Placówka w ostatnich latach stała się jednym z najważniejszych polskich muzeów. Można powiedzieć, że to wspólny sukces pracowników Muzeum, samorządu, mieszkańców i turystów.

Mimo sukcesów widać jednak nieuchronność pewnych zmian, nowych wizji. Są one właśnie przedmiotem dyskusji i konsultacji. Czekamy na przejście od placówki gromadzącej pamiątki historii do instytucji edukacyjnej; od XIX-wiecznej wizji historii i zabytku do pojęcia szeroko rozumianego dziedzictwa i wspólnoty. Tę zmianę postrzegania roli tego typu placówek widać po Muzeum Powstania Warszawskiego, Muzeum II Wojny Światowej czy po muzeach miejskich – Amsterdam Muzeum czy Wien Muzeum. Wciąż ma to być centrum wiedzy o Kra-

kowiu, i historycznej, i naukowej, opartej o materialne i niematerialne dziedzictwo, choć w większym stopniu powinna to być instytucja inspirująca, uczestnicząca w życiu miasta i prowadząca prace badawcze. A zatem nie tylko dbanie o zbiory, ale i szeroko rozumiana aktywność. Ma to być miejsce kształtowania tożsamości obywateli Krakowa i aglomeracji – edukacji, informacji, budowania poczucia odpowiedzialności za miasto, aktywności na jego rzecz. Muzeum miejskie to fundament marki Krakowa w Polsce i w świecie, to opowieść o naszym mieście i punkt spotkań – lubiane i doceniane miejsce spędzania czasu. Chcemy, by było to miejsce dialogu społeczności Krakowa i metropolii, nowoczesna i przyjazna dla klienta instytucja – otwarta, przyjazna i dostępna przestrzeń dla wszystkich mieszkańców, budująca wspólnotę krakowian. Pragniemy, by nowe muzeum stało się nowoczesną i szanującą wspólną tradycję – mieszkańców, gości i samorządu – opowieścią o Krakowie i jego mieszkańcach. Wyzwaniem dla nowej formy Muzeum będzie propagowanie nowoczesnie rozumianego dziedzictwa – wartości, na której budowano w przeszłości, ale i na której będzie się budować w przyszłości!

Nowa wizja miejskiego muzeum, nowe wyzwania i nowe podejście do opowiadania o Krakowie wiążą się z propozycją nowej nazwy. Nazwa Muzeum Historyczne Miasta Krakowa wyrażała dotychczasowe podejście do zadań instytucji – miała się zajmować historią i przeszłością, widzianymi oczami krakowian. W nowej wizji zadaniem Muzeum będzie opowieść o Krakowie nie tylko przeszłym, ale i obecnym, i przyszłym. Ma kształtować tożsamość Krakowa i krakowian, dlatego proponujemy zmianę nazwy na „Muzeum Kraków”. Podobne nazwy przyjmują placówki w Europie i świecie. Ta nowa instytucja będzie nie tylko placówką gromadzącą wiedzę o dziejach miasta – będzie ośrodkiem edukacji mieszkańców, źródłem ich tożsamości. Pojawiają się co prawda głosy, że nazwa powinna być „gramatyczna”, czyli brzmieć „Muzeum Krakowa”. Są i tacy krakowianie, którzy do starej nazwy są bardzo przywiązani, bo traktują ją jako ważny element tradycji tej instytucji. Także na temat nazwy rozpoczynamy więc dyskusję, do której zapraszamy.

Kiedyś, w 1899 r., nasi poprzednicy – samorządowcy i mieszkańcy Krakowa mimo problemów i pojawiających się co rusz trudności zdecydowali się na powołanie Muzeum Historycznego Miasta Krakowa – instytucji nowatorskiej i wówczas, i przez ostatnie prawie 120 lat. Muzeum funkcjonowało w czasach zaborów i podczas I wojny światowej. W dwudziestolecie międzywojennym towarzyszyło szybkiemu rozwojowi miasta, a w czasie wojny stało się ostoją polskiej państwowości, ponieważ jego pracownicy wykazali się wielkim patriotyzmem. W czasach powojennych skupiło się na gromadzeniu ważnych dla Krakowa pamiątek, a współcześnie przekształciło się w najważniejsze muzeum miejskie w Polsce i w tej części Europy.

Dziś czas na zastanowienie się, w jakim kierunku instytucja ta ma się rozwijać dalej. Przyszedł czas na odpowiedzialną decyzję, wybiegającą – podobnie jak decyzja naszych poprzedników z 1899 r. – w przyszłość. Przed nami odpowiedzialna dyskusja nie tylko o roli tej jakże ważnej dla Krakowa instytucji, ale i o nowym wizerunku naszego Krakowa.

Bogusław Kośmider, Przewodniczący Rady Miasta Krakowa

Pocztówka zamiast SMS-a

Jeżeli masz w rodzinie, sąsiedztwie lub wśród znajomych bardzo młodych ludzi, prześlij im dołączoną kartkę pocztową i zainspiruj do udziału w konkursie albo chociaż porozmawiaj o nim.

fot. Anna Bzdęga

Jednym z gości „Rodzinnego pikniku bez smartfona” będzie Radosław Drozdowicz – „DżoDżo”, wielokrotny laureat w speedcubingu. Na zdjęciu podczas Śląskiej Ligi Speedcubingu

Marta Patena*

Zyjemy w czasach, w których technologia cyfrowa rozwija się z galopującą prędkością. Tempo zmian jest tak ogromne, że nie ma czasu na dodatkowe badania nad skutkami tego rozwoju. Mamy jednak już pierwsze doniesienia badaczy, którzy wręcz alarmują o konsekwencjach pozbawionego kontroli dostępu do cyfryzacji.

Na naszych oczach powstała nowa jednostka chorobowa: e-uzależnienia. Jeżeli mamy poczucie przymusu wykonywania określonej czynności, tracimy kontrolę nad czasem oraz nad innymi obowiązkami, to znaczy, że zatraciliśmy zdolność wytyczania sobie granic, co – najprościej rzecz ujmując – oznacza uzależnienie. Dorostym łatwiej jest zdiagnozować problem, bo kiedyś żyli w innych, chciałoby się powiedzieć, normalnych czasach. W czasach naszej młodości uczestniczyliśmy w różnego rodzaju spotkaniach towarzyskich i imprezach, na których po prostu ze sobą rozmawialiśmy. Na przerwach w szkole był taki harmider, że nauczyciele musieli uczniów uciszać, bo przekraczane były normy hałasu... Dzisiaj szkolnym korytarzem przechodzę w ciszy. Nie mam nawet komu odpowiedzieć „dzień dobry”, bo wszyscy uczniowie zapatrzeni są w ekrany smartfonów i rozwijają motorykę swoich kciuków.

Bądźmy EkoCyfrowi

Mimo braku szeroko dostępnej wiedzy coraz większa grupa społeczeństwa zauważa negatywne skutki bezkrytycznej cyfryzacji. Powoli podnoszą się głosy dopominające się o reakcję. Zauważamy coraz większe problemy w relacjach międzyludzkich, bo nasz język ubożeje, a tematów do rozmów jest mniej. Nie mamy motywacji do prowadzenia rozmowy z drugim człowiekiem, co prowadzi do zamykania się w swoim świecie (domu, a nawet pokoju) i w konsekwencji wyobcowaniem ze środowiska rówieśniczego, a nawet rodzinnego. Konsekwencją uzależnienia od gier komputerowych jest brak wrażliwości na drugiego człowieka, utrata umiejętności współzycia w grupie oraz zachowania agresywne – słowne i fizyczne. Konsekwencją e-uzależnienia mogą być szeroko rozumiane problemy szkolne i zawodowe wynikające z ograniczeń intelektualnych oraz problemów neurologicznych związanych z brakiem stymulacji zmysłów dotyku, zapachu, motoryki ograniczonej tylko do ruchów ręki. Nadmierne korzystanie z internetu generalnie jest niezdrowe – oznacza brak aktywności fizycznej, siedzący tryb życia, osłabienie wzroku, bóle kręgosłupa i barków, przykurcze ścięgien i trudności z oddychaniem związane z niedoborem tlenu. E-czynności, od których młodzież uzależni się w wieku szkolnym, mogą prowadzić do eskalacji problemów

w życiu dorosłym: wirtualne pieniądze zmieniają się w prawdziwe, a dorosły nie będzie miał umiejętności odróżnienia rzeczywistości od ekranowej fikcji.

Biorąc pod uwagę powyższe zjawiska, a także liczne głosy płynące od zaniepokojonych mieszkańców Krakowa, realizujemy projekt „Bądźmy EkoCyfrowi”. Głównym celem naszej akcji jest ochrona dzieci i młodzieży przed negatywnymi skutkami szeroko rozumianej cyfryzacji poprzez wykształcenie u nich dobrych praktyk korzystania z nowych technologii, bezpiecznych dla zdrowia fizycznego i psychicznego.

Trudne aspekty cyfrowej rzeczywistości

Zakończone zostały konkursy dla dzieci i młodzieży pod tytułem „Mój dzień bez smartfona”. Przedszkolaki i dzieci ze szkół podstawowych przesłały do nas zdjęcia. Autor najlepszego otrzyma aparat fotograficzny, poza tym każde dziecko, które wzięło udział w konkursie, zostanie uhonorowane upominkiem. Z kolei gimnazjaliści i uczniowie szkół ponadgimnazjalnych stanęli do rywalizacji w konkursie literackim. Główną wygraną w tej kategorii wiekowej jest udział w zagranicznym obozie letnim, ale i w tym wypadku nagrodę otrzyma każdy konkursu.

Wszystkie wyróżnienia zostaną wręczone przez Prezydenta Miasta Krakowa podczas pikniku, który odbędzie się 24 czerwca, w sobotę.

W poniedziałek, 19 czerwca, na Krakowskich Plantach przed Bunkrem Sztuki otworzyliśmy też wystawę kilkudziesięciu grafik Pawła Kuczyńskiego, wybitnego polskiego artysty, który stworzył serię ilustracji poświęconych mediom społecznościowym i powszechnej cyfryzacji społeczeństwa. Jego grafiki dają widzowi satyryczne spojrzenie na niektóre trudne aspekty cyfrowej rzeczywistości. Pokazują, jak rozwój cywilizacji informacyjnej opartej na technologii mobilnej z jednej strony przybliżyła do siebie ludzi, a z drugiej – oddała. Jak jest katalizatorem rozpowszechniania wiedzy, ale i dezinformacji oraz plotek. Jak zmienia w naszym życiu pojęcie komunikacji, ale też bliskości i intymności. Artysta udostępnił nam te ze swoich prac, które związane są tematycznie z e-uzależnieniami i e-smogiem. Specjalnie dla naszego projektu Paweł Kuczyński przekazał grafikę, która została umieszczona na kartkach pocztowych i wielu materiałach promujących akcję: „Bądźmy EkoCyfrowi”.

DżoDżo, Kuczyński i Sound'n'Grace

Punktem kulminacyjnym naszego projektu będzie „Rodzinny Piknik bez Smartfona”, który odbędzie się w pierwszy dzień wa-

kacji – sobotę, 24 czerwca w parku Jordana, w godz. 10.00–14.00. Zapraszamy całe rodziny, bo każdy znajdzie na pikniku coś dla siebie. Telefony nie są zakazane, poprosimy tylko, aby w trakcie pikniku rozłączyli się państwo z internetem, pozostawiając sobie możliwość dzwonienia i korzystania z SMS-ów. Na pikniku, w czasie różnego rodzaju zajęć na świeżym powietrzu, postaramy się Państwa przekonać, że można wspólnie i ciekawie spędzać wolny czas, nie eksploatując non stop urządzeń typu smartfon. Dzieci i młodzież będą mieli możliwość wzięcia udziału w różnego rodzaju grach i zabawach terenowych, planszowych oraz podobnych zajęciach.

Gościem pikniku będzie Radostaw Drozdowicz – „DżoDżo”, wielokrotny laureat w speedcubingu. To dyscyplina polegająca na jak najszybszym ułożeniu kostki Rubika i innych łamiągówek logicznych z jej rodziny. DżoDżo pokaże uczestnikom pikniku, jak w kilka sekund można ułożyć kostkę Rubika, nawet z związanymi oczami. Towarzyszyć mu będą pasjonaci kostki, którzy już nabyli umiejętności mało zrozumiałe dla zwykłego człowieka. W specjalnie wyznaczonym miejscu podzielą się z młodymi uczestnikami pikniku swoimi zdolnościami, które, jak utrzymują „łatwo jest osiągnąć”. Na pikniku będzie można się także nauczyć gry w jojo pod okiem specjalistów w tej dziedzinie. Na scenie zaprezentują się również zespoły młodzieżowych domów kultury. Niewątpliwą atrakcją imprezy będą puzzle z e-smokiem w trzech rozmiarach, które wspólnie nauczymy się układać. Specjalne stanowisko przeznaczamy dla „eko-brygady” – na nim zużyty sprzęt elektroniczny będzie można zamienić na gadżety z projektu „Bądźmy EkoCyfrowi”: kostkę Rubika, puzzle, jojo, budzik, koszulkę i wiele innych.

Gwiazdą pikniku będzie zespół „Sound`n` Grace”. Piosenki zespołu są hitami, głównie radiowymi. Członkowie zespołu występowali w popularnych telewizyjnych programach muzycznych. O swojej pracy, na jednym z albumów płytowych piszą: „Płyta dla ludzi pozytywnych od ludzi pozytywnych. Nie opowiada o chodzących ideałach, bohaterowie w tekstach popełniają błędy, jednak nie poddają się, wyciągają lekcje, a porażki przekuwają w zwycięstwa, szczególnie to najważniejsze – nad samym sobą. Ten album ma być zastrzykiem dobrej energii, przypomnieniem, że warto być wdzięcznym, warto określić w życiu właściwe priorytety, warto mu zaufać. Mówi o mocy jaką nosimy w sobie jako wspólnota - co jest nawiązaniem do idei chóru, ale też o indywidualnej mocy drzemącej w każdym z nas. To tak jakby ktoś pukał do ciebie z przestaniem: Hej, masz to w sobie i to czeka na odkrycie. To

może być miłość, pasja, wiara, siła, nadzieja – co wybierzesz.”

21 lat od pierwszej rozmowy przez komórkę

Projekt „Bądźmy EkoCyfrowi” ma na celu także podniesienie świadomości mieszkańców w kwestii zjawiska elektrosmog. To dlatego „Rodzinny Piknik bez Smartfona” odbędzie się w Krakowie przy okazji „Międzynarodowego Dnia Ochrony Środowiska przed Zanieczyszczeniem Polami Elektromagnetycznymi”.

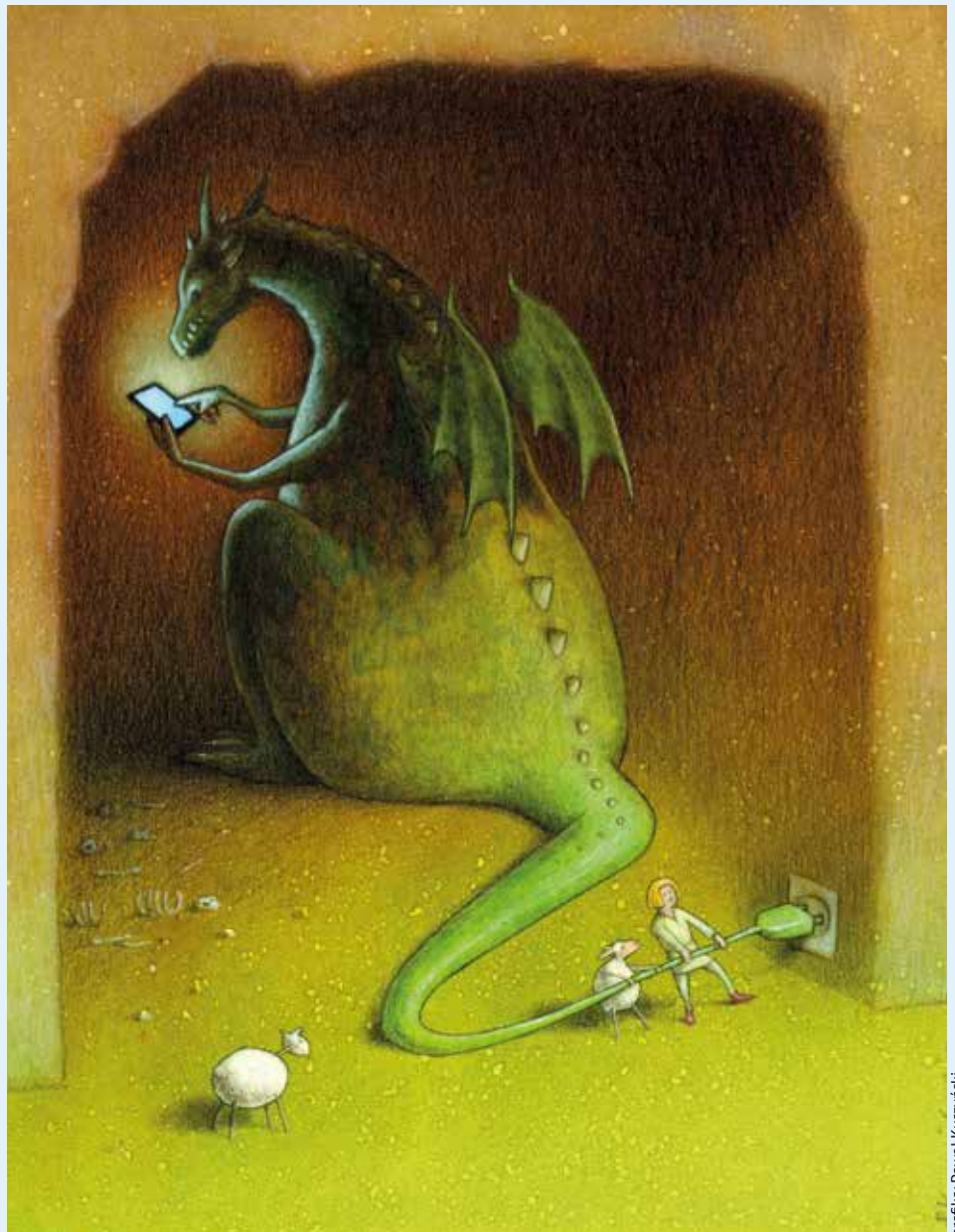
21 lat temu, 14 czerwca przeprowadzono w Polsce pierwszą rozmowę przez telefon komórkowy. Obecnie nikt nie wyobraża sobie życia bez technologii mobilnych. Mamy w kraju prawie 60 mln aktywnych telefonów komórkowych, co oznacza, że na jednego Polaka przypada aż 1,5 urządzenia. Średni czas, jaki Polacy spędzają codziennie w internecie, wynosi 4,4 godziny na komputerach i aż 1,3

godziny na urządzeniach mobilnych. Podczas gdy pola elektryczne i elektromagnetyczne o niektórych częstotliwościach mają na organizm korzystny wpływ, co wykorzystywane jest np. w medycynie, pozostałe niejonizujące częstotliwości używane w radarach, telekomunikacji i telefonii komórkowej wydają się mniej lub bardziej szkodzić roślinom, zwierzętom, a także ciału człowieka, nawet jeśli jest ono narażone na promieniowanie o wartości niższej, niż dopuszczają obowiązujące normy.

O wszystkich wymienionych i niewymienionych powyżej aspektach związanych z nowoczesną technologią będzie można podyskutować w trakcie pikniku z zaproszonymi specjalistami. Każdy będzie miał okazję do rozwiania swoich wątpliwości. Zapraszamy!

Proszę pamiętać o naszej prośbie dotyczącej załączonej pocztówki.

*radna Miasta Krakowa

Dbajmy o zęby naszych dzieci

Próchnica uznana jest za chorobę społeczną. W Polsce dotyka ona ok. 90 proc. dzieci. Próchnica zgodnie z definicją Światowej Organizacji Zdrowia to proces patologiczny, prowadzący do odwapnienia i rozpadu twardych tkanek zęba. Głównym czynnikiem odpowiedzialnym za jej rozwój są bakterie próchnicotwórcze. Rozkładają one cukry obecne w produktach żywnościowych, wytwarzając kwasy, które niszczą szkliwo zębów.

fot. archiwum prywatne

Nieleczona próchnica powoduje nie tylko dolegliwości bólowe, ale również nieodwracalne choroby miazgi, choroby tkanek okółwierzchołkowych lub utratę zębów, czego konsekwencją są np. wady zgryzu. Wszystko to wymaga długotrwałego i kosztownego leczenia zachowawczego, chirurgicznego, protetycznego i ortodontycznego. Nieleczona próchnica prowadzi do powstania groźnych dla życia chorób, m.in.: serca, stawów i nerek, co pociąga za sobą konieczność hospitalizacji, absencję w pracy.

Na podstawie analizy dostępnych danych Rada Miasta Krakowa we współpracy z Urzędem Miasta Krakowa stwierdziła, że najkorzystniejszym środowiskiem promocji zdrowia jest szkoła. Uznano bowiem, że uczniowie w miejscu, w którym spędzają najwięcej czasu, powinni mieć łatwy dostęp do gabinetu dentystycznego. Ułatwia to skorzystanie z porady lekarza stomatologa, ponieważ od ucznia i jego rodziców nie wymaga się kłopotliwego dojazdu do placówek, które zlokalizowane są w różnych częściach Krakowa. Zapobieganie próchnicy musi być kompleksowe, tzn. obejmować edukację rodziców i dzieci. Przekazywana wiedza powinna dotyczyć zasad racjonalnego odżywiania, przestrzegania higieny jamy ustnej, obowiązkowych kontrolnych badań stomatologicznych, a także uczestnictwa w akcjach profilaktycznych z wykorzystaniem preparatów fluorowych, przeprowadzanych w regularnych odstępach czasu.

Obecnie gabinety szkolne w większości nie mają umów z NFZ, więc zabiegi profilaktyczne jako świadczenia gwarantowane z zakresu leczenia stomatologicznego, zgodnie z przepisami przyjętymi przez Ministra Zdrowia, nie są w nich wykonywane, mimo że niemal 90 proc. dzieci wymaga leczenia stomatologicznego, a 30 proc. – leczenia ortodontycznego.

Celem Programu Profilaktyki próchnicy realizowanego zgodnie z uchwałą Rady Miasta Krakowa w sprawie Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia „Zdrowy Kraków 2016–2018” jest w zakresie higieny jamy ustnej – nauka szczotkowania zębów pastą z fluorem przynajmniej dwa razy dziennie, a także korzystanie z preparatów do płukania jamy ustnej. Akcja profilaktyczna ma również za zadanie przekazać wiedzę na temat właściwej, zdrowej diety, czyli między innymi zachęcić do ograniczenia spożywania słodzonych napojów i słodkich pokarmów.

Oczekiwany efektem Programu jest poprawa świadomości pacjentów (uczniów) i ich rodziców, nauka korzystania z preparatów fluorowych (past, płukanek), nawyk zgłaszania się do gabi-

netu stomatologicznego w celu kontroli i leczenia ubytków próchnicowych oraz wad zgryzu, a w efekcie zmniejszenie zachorowalności na próchnicę.

Program jest przeznaczony dla dzieci, które z różnych względów nie korzystają z leczenia w gabinetach/przychodniach stomatologicznych (brak czasu rodziców, brak gabinetu w najbliższym otoczeniu). Na terenie krakowskich szkół wywieszono ogłoszenia dotyczące Programu. Rodzice mają możliwość zapoznania się z nim i wyrażenie zgody na przystąpienie do niego dziecka.

Od ponad sześciu lat Gmina Miejska Kraków realizuje „Program wyrównywania dostępności opieki zdrowotnej w miejscu nauczania i wychowania na terenie miejskich placówek oświatowych”. Program został opracowany w celu uzupełnienia godzin pracy pielęgniarek i higienistek szkolnych, tak aby zapewnić ich obecność w szkołach wtedy, gdy za ich pracę nie płaci Narodowy Fundusz Zdrowia. Pomoc medyczna i edukacja zdrowotna jest kierowana do uczniów klas integracyjnych, szkół specjalnych i specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych. W tych placówkach obecność pielęgniarki lub higienistki szkolnej zapewniona jest przez pięć dni w tygodniu do pięciu godzin dziennie. W pozostałych szkołach podstawowych Program finansowany z budżetu Gminy zapewnia opiekę medyczną przez cztery dni w tygodniu do czterech godzin dziennie.

Można zadać sobie pytanie – czy obecność pielęgniarki ma aż tak duży wpływ na zdrowie dzieci i młodzieży? Odpowiedź jest oczywista – w środowisku szkolnym, w dużym skupisku dzieci i młodzieży, uczniowie szczególnie narażeni są na różnego rodzaju nagłe zachorowania, w tym epidemie. Jedną z groźnych dla uczniów chorób zakaźnych jest grypa, przenoszona drogą kropelkową i często pojawiająca się u dzieci w wieku szkolnym. Duże skupisko uczniów to czynnik sprzyjający rozprzestrzenianiu się tej choroby. W okresie jesienno-zimowym liczba zachorowań uczniów w szkołach wzrasta i dochodzi nawet do 30 proc. Objawy infekcji wirusowych często zaczynają się nagle i konieczne jest, aby uczeń został szybko objęty opieką pielęgniarki w gabinecie profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. Zadaniem pielęgniarki szkolnej jest odizolowanie chorego dziecka od pozostałych uczniów, podanie leków przeciwgorączkowych i kontakt z rodzicami. Szybkie odizolowanie ucznia chorego na chorobę zakaźną może pomóc w ograniczeniu jej rozprzestrzeniania się. Groźne są także inne przypadki. Wysoka temperatura u dziecka chorego np. na padaczkę może wywołać drgawki lub atak. Uczniowie chorzy np. na cukrzycę wymagają pomiaru poziomu cukru we krwi i podania insuliny. Dzieci z chorobami układu moczowego wymagają cewnikowania. Konieczne jest również zapewnienie pierwszej pomocy w razie nagłych zachorowań, zatruc oraz urazów, do których doszło na terenie szkoły.

Szanowni Mieszkańcy, w imieniu Rady Miasta Krakowa zapraszam do korzystania z programów polityki zdrowotnej.

Rafał Komarewicz, Przewodniczący Komisji Zdrowia i Profilaktyki oraz Uzdrowskiej Rady Miasta Krakowa

Strzały na pl. Kossaka

W listopadzie 1943 r. gen. Wilhelm Koppe został wyższym dowódcą SS i Policji w Generalnym Gubernatorstwie. Był jednym z głównych organizatorów terroru wobec ludności, odpowiadającym za zbrodnie popełniane na Polakach.

Marcin Kapusta*

Władze Polskiego Państwa Podziemnego wydały na niego wyrok śmierci, a wykonanie zadania powierzono oddziałowi warszawskiemu – „Parasolowi”. Zdecydowano, że wyrok zostanie wykonany w czasie przejazdu Koppego z Wawelu do budynku Akademii Górniczo-Hutniczej, gdzie mieścił się tzw. rząd Generalnego Gubernatorstwa. Jako miejsce przeprowadzenia akcji wybrano róg ul. Powiśle i pl. Kossaka.

Czerwiec 1944 r. minął na intensywnych przygotowaniach (przerzut broni i sprzętu z Warszawy, przyjazd samochodów i żołnierzy). 5 i 7 lipca podjęto pierwsze próby przeprowadzenia akcji, zakończone fiaskiem. 11 lipca uczestnicy akcji spróbowali po raz trzeci. Przed budynkiem przy ul. Powiśle 3 stał chevrolet kierowany przez „Pikusia” (Stefan Dyż), ze skrzynią ładunkową przykrytą plandeką, pod którą byli ukryci „Ali” (Stanisław Huskowski), „Akszak” (Przemysław Kardaszewicz) i „Orlik” (Wojciech Czerwiński). Za rogami zaparkowano kolejną ciężarówkę, z kierowcą „Otwockim” (Mieczysław Janicki). W restauracji przy Zwierzynieckiej 32 siedział „Zeus” (Jerzy Kołodziej-ski), uzbrojony w pistolet maszynowy ukryty w futerale na skrzypce. Na pl. Kossaka stał „Dietrich” (Eugeniusz Schielberg), z pistoletem maszynowym pod płaszczem. Na ul. Powiśle rozlokowano II grupę uderzeniową („Rek” – Jerzy Małow, „Ziutek” – Józef Szczepański i „Warski” – Tadeusz Ulankiewicz). Dowódca akcji „Rafał”, zastępca dowódcy „Mietek” (Antoni Sakowski), „Kruszynka” (Zbigniew Poradzki) i „Jeremi” stali przy narożniku ulicy.

Zbliżała się godz. 9.20. Wilhelm Koppe, którego przejazd sprawnie sygnalizowali kolejno „Rayski” (Aleksander Kunicki), „Ina” (Zofia Carnelli-Jasieńska), „Dzidzia” (Zofia Sokółowska – ostatnia żyjąca łączniczka), „Kama” (Maria Stypułkowska-Chojacka) i „Dewajtis” (Elżbieta Dziębowska), nadjechał mercedesem. Wszystko przebiegało zgodnie z planem, ale chwilę później nastąpiły komplikacje. Ostrzał samochodu Koppego miała rozpocząć II grupa uderzeniowa, której zadaniem była eliminacja wozu z obstawą. Strzały były sygnałem dla „Otwockiego”, któ-

ry ciężarówką miał zatarasować drogę Koppego. Jednakże tego dnia Koppe jechał bez obstawy. Zdezorientowało to II grupę uderzeniową. „Otwocki”, nie usłyszawszy strzałów, ruszył ciężarówką zbyt wolno i samochód Koppego zdołał wyminąć próbując zablokować mu drogę pojazd. Ostrzeliwanie wozu Koppego rozpoczął „Rafał”, strzelał także „Mietek”. Za niemieckim samochodem ruszył chevrolet. Oficer jadący z Koppem został śmiertelnie ranny, ale mercedesa nie udało się dogonić. Dowódca ogłosił koniec akcji i odwrót.

Wozy ruszyły z pl. Kossaka w ul. Retoryka i jechały ulicami Garcarską, Dolnych Młynów, w stronę ul. Łokietka. Po wyjeździe z Krakowa kolumna poruszała się w kierunku Ojcowa przez tereny, na których jej przejazd zabezpieczali żołnierze Obwodu Olkuskiego AK. Następnie samochody pojechały w stronę Poręby Dzierżnej. Niedługo później nastąpił krótki postój. Za wsią Kąty doszło do strzelaniny z niemieckimi żandarmami, ranny w brzuch został „Dietrich”. W kolejnym starciu zginął „Ali”, a ranny „Orlik” najprawdopodobniej popełnił samobójstwo. Ranni „Storch”, „Warski” i łączniczka „Zeta” (Halina Grabowska) trafili do więzienia na Montelupich, gdzie 23 lub 24 lipca 1944 r. zostali zamordowani.

Akcja Koppe się nie powiodła. Pojawia się pytanie, czy można było ją lepiej przygotować i przeprowadzić. Trudno znaleźć jednoznaczную odpowiedź. Jedno jest oczywiste – bohaterstwo harcererek i harcerzy, żołnierzy batalionu „Parasol”.

Pamiętając o nich, co roku w rocznicę akcji spotykają się przedstawiciele władz Krakowa, Instytutu Pamięci Narodowej, środowisk kombatanckich, harcerskich i patriotycznych. Przy tablicy, na warcie honorowej stoją żołnierze z Jednostki Wojskowej Komandosów z Lublińca, której jeden z pododdziałów – Zespół Bojowy C kontynuuje tradycje harcerskiego batalionu „Parasol”.

W tym roku uroczystości rocznicowe odbędą się w sobotę 8 lipca, a rozpoczną się uroczystą mszą św. w kościele oo. Kapucynów o godz. 10.15.

*Stowarzyszenie Szarych Szeregów/Oddział w Krakowie

BUDŻET OBYWATELSKI MIASTA KRAKOWA ZREALIZOWANE PROJEKTY

Renowacja ogrodnika
jordanowskiego Przedszkola
nr 145 – 67 600 zł

Budowa ławki
rekreacyjnej przy
al. Focha 39 – 26 000 zł

Remont jadalni i kuchni
w Szkole Podstawowej
nr 72 – 13 500 zł

Odnowienie znakowania
trasy turystyczno-
-kulturowej Bronowice
Małe-Mydlniki – 3500 zł

Pępek świata nazywa się Kraków

Tegoroczne, już czterdzieste pierwsze Międzynarodowe Targi Sztuki Ludowej zaczną się 11 sierpnia. Na Rynku Głównym znów wyrosną kramy, a na estradzie pod Wieżą Ratuszową występować będą zespoły ludowe nie tylko z całej Polski, lecz także z zagranicy. Każdy dzień Targów będzie miał swoje hasło.

Michał Kozioł

Jednak na szczególną uwagę krakowian, a chyba także odwiedzających nasze miasto turystów, zasługuje niedziela 13 sierpnia. Będzie to bowiem dzień pod hasłem „Pępek świata nazywa się Kraków”. Taka nazwa gwarantuje wiele ciekawych wrażeń. Rzecz jasna, że w wydarzeniu tym będą brali udział dwaj najwybitniejsi znawcy krakauerologii (niezorientowanym musimy wyjaśnić, iż jest to nauka uprawiana tylko pod Wawelem, a zajmuje się ona dowodzeniem wyższości Krakowa nad całą resztą świata), czyli redaktorzy Mieczysław Czuma i Leszek Mazan. Oprócz nich na estradzie pojawi się całe grono krakauerów i krakauerologów, ludzi bez pamięci zakochanych w Krakowie i krakowskich tradycjach, czyli podwawelskim dziedzictwie niematerialnym. Zjawi się oczywiście arcykrakowski bard, czarodziej gitary, czyli Aleksander Łódzia-Kobyliński. Towarzyszyć mu będzie jego sławna drużyna, estradowi weterani spod znaków Szmelcpaki i Andrusów.

„Stasek: bajok, a ty: śpik”

W tym zacnym gronie, które pojawi się na targowej estradzie, nie będzie mogło rzecz jasna zabraknąć dr. Artura Czesaka, dialektologa, leksykografa zajmującego się „leksyką i frazeologią współczesnego dyskursu publicznego, obecnymi tam innowacjami formalnymi i semantycznymi w świetle normy językowej oraz zmianami roli i sytuacji dialektów (zwłaszcza śląskiego i gwary podhalańskiej) na tle podobnych procesów w innych krajach słowiańskich”. Do tej prawdziwie uczonej, uniwersyteckiej definicji trzeba, a nawet musi się dodać informację, że dr Czesak jest wybitnym znawcą gwary krakowskiej, choć został on krakowianinem z wyboru, a nie z urodzenia.

Może komuś wydać się to przesadą, ale język mówiony, język ulicy jest taką samą, a może nawet większą wartością niż krakowskie kamienice, na remont których daje pieniądze Społeczny Komitet Odnowy Zabytków Krakowa. Należy się więc cieszyć, że oprócz innych zalet naszego miasta podczas tegorocznych Międzynarodowych Targów Sztuki Ludowej przypomniana będzie także krakowska gwara, czy też – jak niektórzy twierdzą – język krakowski. Powierzenie tego trudnego zadania specjalistce jest bardzo udanym pomysłem. Jako prawdziwy znawca tematu potrafi pisać i mówić o „krakowskiej gadce” nie tylko rzeczowo, ale także bardzo lekko i dowcipnie. Zwraca uwagę zarówno na występowanie w mowie mieszkańców Krakowa i Małopolski tak charakterystycznego akcentu inicjalnego, jak i na regionalizmy, na zwroty i terminy, które dla Polaków z Mazowsza czy Wielkopolski mogą być zupełnie niezrozumiałe. Jako dobrym przykładem posłużono się kiedyś w audycji radiowej z udziałem dr. Czesaka przygodą młodego krakowianina. Otóż pewni małżonkowie o krótkim stażu z jakichś względów opuścili rodzinne miasto i przeprowadzili się gdzieś do centralnej Polski. Pierwszego dnia pobytu w nowym miejscu żona wysłała męża, rodowitego krakusa, do sklepu po kilo grysiku i wekę. Nieszczęśnik wrócił z pustymi rękami. Nigdzie nie mógł kupić rzeczy, których potrzebowała małżonka. Biedak nie wiedział, że powinien poprosić sprzedawczynię o kaszę mannę i butkę paryską.

Krakowianie rzeczywiście mają specyficzne słownictwo. Słowem takim jest choćby „bajok”. Wydawałby się, że każdy krakowianin zna to określenie. Pojawia się ono nawet w „Weselu” Stanisława Wyspiańskiego, kiedy to Czepiec mówi do Kuby: „Stasek: bajok, a ty: śpik”, podając tymi słowami w wątpliwość wiarygodność relacji o wizycie Wernyhory, pana-dziada z lirą u Gospodarza. Tymczasem nawet tak popularne, zwłaszcza na Półwsiu i Zwierzynku określenie, poddane analizie naukowej urasta do rangi poważnego problemu. Podobno prof. Kazimierz Wyka, wybitny przecież uczony, podejrzewał, że termin ten może pochodzić aż z Italii i wywodzić się od włoskiego słowa „baiocco”.

Pępek świata w Krakowie

Wszystkie dni tegorocznych Międzynarodowych Targów Sztuki Ludowej będą z pewnością bardzo ciekawe, jednak dzień krakowski zasługuje na szczególną uwagę i to nie tylko mieszkańców Krakowa. Hasło tego dnia brzmi – jak wiemy – „Pępek świata nazywa się Kra-

foto. Bogusław Świerżowski

Targi już tak mocno i głęboko wrosły w krakowską tradycję, że trudno sobie wyobrazić krakowski sierpień bez tego wydarzenia

ków". Jest to jednocześnie tytuł książki autorstwa Mieczysława Czumi i Leszka Mazana. Z pewnością pojawią się oni tego dnia na estradzie i doprowadzą publiczność do stanu absolutnego rozbawienia. W niedzielę 13 sierpnia na Rynku Głównym powinno się przypomnieć także dwie inne zasłużone dla Krakowa – a także i krakowskiej gadki – zapomniane dziś postacie, czyli Wicka i Ferdka Socjalików. Urodzili się oni w redakcji krakowskiego satyrycznego pisma „Djabel”. Obaj byli redaktorami, autorami cieszących się dużą popularnością felietonów. Pisząc swoje teksty, śmiało czerpali z krakowskiej gwary. Chętnie używali też zwrotów rodem z krakowskiego więzienia św. Michała, a także z „Domku loretańskiego”, czyli sławnego „zakładu karnego” w Wiśniczu Nowym.

Czy przywołanie dziś, po przeszło stu latach, języka krakowskich starych uliczników podczas krakowskiego dnia Targów ma sens? Jest to pytanie retoryczne. Gwara jest przecież znaczącą częścią podwawelskiego niematerialnego dziedzictwa. Czytając felietony Wicka i Ferdka, można się naprawdę wiele dowiedzieć o życiu krakowian na początku minionego stulecia. Kwestią odrębną jest wiarygodność języka, jakim pisane były felietony. Dosadne, obrazowe słownictwo dwóch „Socjalików” jest świetne. Nawet dziś, po przeszło wieku, czyta się je z prawdziwą przyjemnością. Rzecz jasna wiele słów zniknęło już dawno z potocznej polszczyzny, jaką posługują się krakowianie. Chyba definitywnie odeszły do przeszłości żartobliwe, prześmiewne nazwy profesji. Któż dziś pamięta, że kiedyś po krakowsku „dzieliwór” to był fiakier, „goliby” to rzeźnik, „kręci kiszka” to masarz, „męczybuła” to piekarz, „pająk” to policjat, a „pazurnik” to szewc?

Wicke i Ferdek odznaczali się perfekcyjną znajomością – jak wówczas mawiano – „szwargotu więziennego”. Czytając ich felietony, dowiadujemy się, że jak „ajzenbański andrus pająkowy” (złodziej tłumo-

kowy, czyli kolejowy) dobrał się do pouchlenców (kufarów) i honków (walizek), to „nakraczył (zabrał celem przywłaszczenia), krzemieni (srebra), wosku (złota), kamieni (kolczyków), septuchów (koralu), bind (peret) oraz cineli (pierścionków), to mógł wszystko spieniężyć u szczytników (paserów)”.

Były to jednak raczej marzenia, czy też – jak mawiał profesor Kazimierz Wyka – „opisywanie rzeczywistości postulowanej”. Codzienne życie krakowskich agarów nie było usłane różami. Wicke i Ferdek często spędzali noc w oleandrach albo w autogarażu pana Rippera. Tu czytelnikowi należałoby się wyjaśnienie, czym były krakowskie oleandry. Dziś słowo to oznacza jeden z polskich „szańców pamięci”, jakieś bliżej niesprecyzowane miejsce, z którego wymaszerowała na wojnę z Moskalami I Kompania Kadrowa, a co oznaczało pierwotnie? Tego oraz wielu innych ciekawych rzeczy o krakowskiej gwarze będą mieli okazję dowiedzieć się krakowianie i turyści, którzy przyjdą na Rynek Główny 13 sierpnia. Rzecz jasna wszystkie dni tegorocznych Międzynarodowych Targów Sztuki Ludowej będą bardzo atrakcyjne. Targi już tak mocno i głęboko wrosły w krakowską tradycję, że trudno sobie wyobrazić krakowski sierpień bez tego wydarzenia. Jest to oczywiście przede wszystkim impreza handlowa, ale ma także inne wymiary. Wiadomo przecież, że szopka krakowska istnieje już tylko dzięki corocznym, organizowanym od przedwojennych czasów konkursom na najpiękniejszą szopkę. Można się więc obawiać, że gdyby nagle z jakiegoś powodu zabrakło Targów, wielu ludowych twórców zrezygnowałoby z twórczości i już tylko w muzeach oglądalibyśmy frywolitki, gliniane dwojaki, zbyrcoki i inne przedmioty, które są nie tylko piękne, lecz także godne zadumy i szacunku jako dowody ciągłego trwania liczącej setki lat ludowej kultury.

Kalendarium krakowskie

21 czerwca

1997 – w Celestacie otwarto nowy oddział Muzeum Historycznego Miasta Krakowa „Z dziejów krakowskiego Bractwa Kurkowego”.

22 czerwca

1876 – Ruszają prace przy przebudowie Sukiennic.

23 czerwca

1902 – mecenas Walenty Staniszewski zostaje drugim wiceprezydentem Krakowa. Jako radny i poseł cieszy się wręcz skrajnymi opiniami krakowian na swój temat. Przez zwolenników uważany jest za wytrawnego polityka, przez przeciwników – za „pasożyta gminnego”.

24 czerwca

1804 – na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Krakowskiego powołano: katedrę chirurgii praktycznej, katedrę akuszerii praktycznej oraz katedrę weterynarii.

25 czerwca

1366 – król Kazimierz Wielki wystawia dokument, który „zmienia jurysdykcję kleparską na osobne miasto i przyznaje jej prawa i właściwości miast odrębnych”.

26 czerwca

1875 – na Plantach odsłonięto pomnik Floriana Straszewskiego wykonany według projektu Edwarda Stehlika.

27 czerwca

1980 – na scenie Teatru Ludowego odbywa się prapremiera adaptacji teatralnej powieści Jacka Stwory pod tytułem „Nadspodziewany początek bankietu”. Spektakl wyreżyserował Jan Budkiewicz.

28 czerwca

1521 – przez całe miasto, od Bramy Sławowskiej do Wawelu, sunie krakowskimi ulicami wielki dzwon. Podczas transportu Zygmunta uległ wypad-

kowi – na szczęście niezbyt groźnemu – trefniś królewska Kulig.

29 czerwca

1958 – „Dziennik Polski” donosi: „Przed kilku dniami na działkach pracowników Miejskiej Rady Narodowej w Cichym Kąciku wykryto ognisko stonki ziemniaczanej”.

30 czerwca

1921 – na scenie Teatru im. J. Słowackiego odbywa się prapremiera „Tumora Mózgowicza” Stanisława Ignacego Witkiewicza.

1 lipca

1836 – przestaje funkcjonować poczta Wolnego Miasta Krakowa.

2 lipca

1849 – Jan Józef Tyssowski, były dyktator rewolucji krakowskiej przybywa do Nowego Jorku.

KRAKÓW

JACEK MAJCHROWSKI
Prezydent Miasta Krakowa
zaprasza

5-13 LIPCA
godz. 19:00

5 lipca

NA CZWORAKACH

reż. Jerzy Stuhr

13 lipca

KTO NAS ODWIEDZI

reż. Cezary Tomaszewski

6 lipca

DEMON TEATRU

reż. Andrzej Domalik

VIII KRAKOWSKIE MINIATURY TEATRALNE

12 lipca

EDUKACJA RITY

reż. Andrzej Strzelecki

10 lipca

LEKCJE STEPOWANIA

reż. Krystyna Janda

Teatr im. Juliusza Słowackiego w Krakowie
plac Świętego Ducha 1

Bilety do nabycia:

www.eventim.pl

InfoKraków, ul. św. Jana 2, tel.: 12 354 27 25

Filmotechnika Pasaż Bielaka, Rynek Główny 9, tel.: 12 421 23 43

Kasa Teatru tel.: 12 424 45 26

organizator:

Śródmiejski Ośrodek Kultury w Krakowie

ORGANIZATOR

Śródmiejski
Ośrodek Kultury
w Krakowie

PARTNERZY

Teatr
w Krakowie

HOTEL ROYAL

RUBINSTEIN
HOTEL

PATRONI MEDIALNI

wyborcza

KRAKÓW.PL

Classic

KARTA GŁOSOWANIA

na zadania o charakterze dzielnicowym i ogólnomiejskim w ramach budżetu obywatelskiego 2017

Zasady głosowania:

- 1) każdy głosujący musi oddać głos na 6 różnych projektów zadań (w tym: 3 głosy na zadania o charakterze lokalnym **w dzielnicy swojego zamieszkania** i 3 głosy na zadania o charakterze ogólnomiejskim);
- 2) najwyższej oceniony przez głosującego projekt zadania otrzymuje 3 punkty, a najniższej 1 punkt;
- 3) w celu oddania ważnego głosu należy **ręcznie** w poniższych tabelach uzupełnić **wszystkie rubryki**.

Głos będzie nieważny:

- 1) gdy na karcie głosowania lub podczas głosowania za pośrednictwem platformy internetowej podane dane będą niewłaściwe lub wymagane dane nie zostaną podane;
- 2) gdy dane na karcie głosowania nie będą wypełnione czytelnie, pismem odręcznym lub nie będą posiadać czytelnego podpisu;
- 3) gdy dane na karcie do głosowania lub dane podane podczas głosowania za pośrednictwem platformy internetowej zostaną wpisane niewyraźnie lub zostaną wpisane w niewłaściwej rubryce;
- 4) gdy w wyniku weryfikacji karty zostanie stwierdzony brak podpisu na karcie do głosowania lub dane osobowe lub numer PESEL będą niepoprawne;
- 5) gdy w wyniku weryfikacji stwierdzone zostanie, że głos został oddany więcej niż jeden raz.

ZADANIA O CHARAKTERZE DZIELNICOWYM													<i>Zakreśl poniżej numer dzielnicy wg adresu zamieszkania:</i>					
I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	XIV	XV	XVI	XVII	XVIII	
3 punkty - przyznaję projektowi numer:																		
2 punkty – przyznaję projektowi numer:																		
1 punkt – przyznaję projektowi numer:																		
ZADANIA O CHARAKTERZE OGÓLNO MIEJSKIM																		
3 punkty - przyznaję projektowi numer:																		
2 punkty – przyznaję projektowi numer:																		
1 punkt – przyznaję projektowi numer:																		
<p>1. Oświadczam, że ukończyłem/-am 16 lat, zamieszkuję pod wskazanym poniżej adresem, a dane, które zawarłem/-am w karcie do głosowania są zgodne z prawdą.</p> <p>2. Informacja: podane dane osobowe zabezpieczone są na podstawie ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. 2016 r. poz. 922), na drodze zgłoszenia zbioru danych do GIODO. Administratorem danych jest Prezydent Miasta Krakowa z siedzibą w Krakowie, Pl. Wszystkich Świętych 3-4, 31-004 Kraków. Dane osobowe przetwarzane są w celu przeprowadzenia głosowania nad budżetem obywatelskim. Osobie, której dane dotyczą, przysługuje prawo dostępu do treści jej danych oraz możliwość ich poprawiania. Podanie danych jest dobrowolne jednak bez ich podania nie jest możliwe uczestnictwo w procesie.</p> <p>3. ☐ Oświadczam, że wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych w zakresie: imię, nazwisko, adres zamieszkania, numer ewidencyjny PESEL w celu otrzymywania informacji o działaniach podejmowanych w związku z budżetem obywatelskim oraz wyrażam zgodę na otrzymywanie informacji o tych działaniach. Dane osobowe będą przetwarzane w zbiorze danych o nazwie „Informacja o Budżecie Obywatelskim”. Oświadczam, że zostałem poinformowany, że administratorem danych jest Prezydent Miasta Krakowa z siedzibą Pl. Wszystkich Świętych 3-4, 31-004 Kraków, podanie danych jest dobrowolne i że przysługuje mi prawo dostępu do treści moich danych, ich poprawiania oraz żądania ich usunięcia, a także prawo do kontroli przetwarzania danych, zawartych w zbiorach danych. Dane osobowe mogą być udostępniane organom upoważnionym na podstawie przepisów prawa.</p>																		
IMIĘ I NAZWISKO (WYPEŁNIJ DRUKOWANYMI LITERAMI)																		
ADRES ZAMIESZKANIA (WYPEŁNIJ DRUKOWANYMI LITERAMI)																		
PESEL										PODPIS (CZYTELNY)								

BUDŻET OBYWATELSKI MIASTA KRAKOWA

GŁOSUJMY!

17-30 CZERWCA 2017●

- ✓ NIE MUSISZ BYĆ ZAMELDOWANY
- ✓ WYSTARCZY, ŻE UKOŃCZYŁEŚ 16 LAT
- ✓ DECYDUJ, CO BĘDZIE ZROBIONE W TWOIM MIEŚCIE